



Framkvæmd fjárlaga janúar – júní 2018

Ríkisendurskoðun

Skýrsla til Alþingis 16. nóvember 2018



Efnisyfirlit

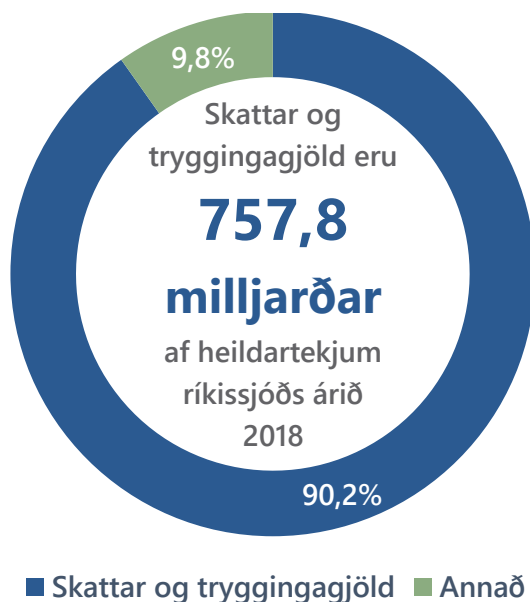
Samandregnar helstu niðurstöður	4
Frávikagreining	6
Niðurstöður og ábendingar	8
1 Inngangur.....	10
2 Afkoma og sjóðstreymi A-hluta ríkissjóðs.....	11
3 Tekjur A-hluta ríkissjóðs.....	13
4 Gjöld A-hluta ríkissjóðs.....	16
4.1 Samanburður á fjárheimildum og útkomu gjalda	16
4.2 Útgjaldahorfur á öllu árinu	18
4.3 Dreifing fjárheimilda og breytingar á fjárheimildum innan ársins.....	18
4.4 Ráðstöfun almenns varasjóðs	19
5 Umfjöllun um einstök málefnasvið og málaflokka.....	20
5.1 Forsætisráðuneyti.....	20
5.2 Utanríkisráðuneyti.....	20
5.3 Mennta- og menningarmálaráðuneyti.....	20
5.4 Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti	21
5.5 Dómsmálaráðuneyti.....	21
5.6 Velferðarráðuneyti	23
5.7 Fjármála- og efnahagsráðuneyti.....	25
5.8 Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti	26
5.9 Umhverfis- og auðlindaráðuneyti	27
6 Yfirlit yfir áætlun og útkomu málaflokka og málefnasviða.....	29

Samandregnar helstu niðurstöður

Rekstur ríkissjóðs



Tekjur ríkissjóðs



Skattar og tryggingagjöld voru á tímabilinu

1,5% hærra en áætlað var

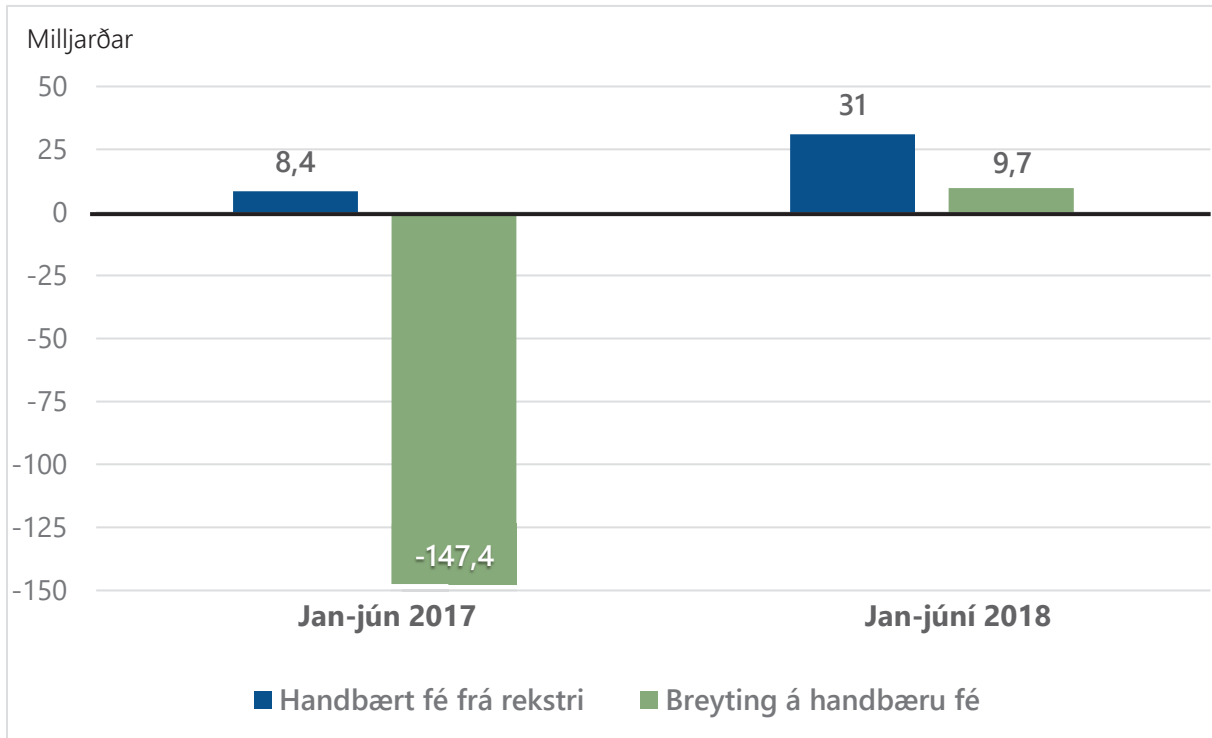
og um 5,7% hærra en á sama tíma í fyrra

Allir skattflokkar skiluðu meiri tekjum en nemur almennum verðlagshækkunum sem er til marks um áframhaldandi uppgang í efnahagslífinu

Aðrar tekjur skila 9,8% af tekjum ríkissjóðs. Nokkur frávik voru á einstökum teknaliðum miðað við áætlun á fyrri hluta ársins. Þannig voru bæði fjármunatekjur og tekjur af sölu á vörum og þjónustu hærra en áætlað var en fjárframlög og liðurinn aðrar rekstrartekjur lægri.

Í heild skiluðu þessir tekjustofnar 12,3 ma.kr. hærra tekjum á tímabilinu en áætlað hafði verið en voru hins vegar 5,5 ma.kr. lægri en á sama tímabili í fyrra.

Handbært fé ríkissjóðs



Rekstur ríkissjóðs skilar mun meira handbæru fé og endurspeglar það meiri afgang af rekstri ríkissjóðs í ár en á sama tíma í fyrra.

Fjárfestingar voru talsvert hærri á tímabilinu en á sama tíma fyrir ári. Sama máli gegnir um sölu hlutabréfa og eignarhluta. Fengnar afborganir af langtímakröfum voru lægri sem og afborganir af langtímaskuldum.

Ríkisendurskoðandi vekur sérstaka athygli á eftirfarandi

Á meðal fjárlagaliða sem heyra undir fjármála- og efnahagsráðuneyti er liður til að mæta ófyrirséðum útgjöldum að fjárhæð 8,5 ma.kr. Á árinu hafa vaknar spurningar um hvernig heimilt sé að nýta almenna varasjóðinn með tilliti til ákvæða í lögum um opinber fjármál sem mæla fyrir um að útgjöld sem honum er ætlað að mæta þurfi að vera tímabundin, ófyrirsjáanleg, óhjákvæmileg og ókleift að mæta þeim með öðrum hætti samkvæmt lögum.

Kallað hefur verið eftir svörum frá fjármála- og efnahagsráðuneyti.

Ríkisendurskoðandi telur að hraða verði setningu reglugerðar um ráðstöfun fjár úr almennum varasjóði sbr. 6. tl. 1. mgr. 67. gr. laga um opinber fjármál en tekur að svo búnu ekki afstöðu til álitaefna varðandi ráðstöfun sjóðsins.

Frávikagreining





Niðurstöður og ábendingar

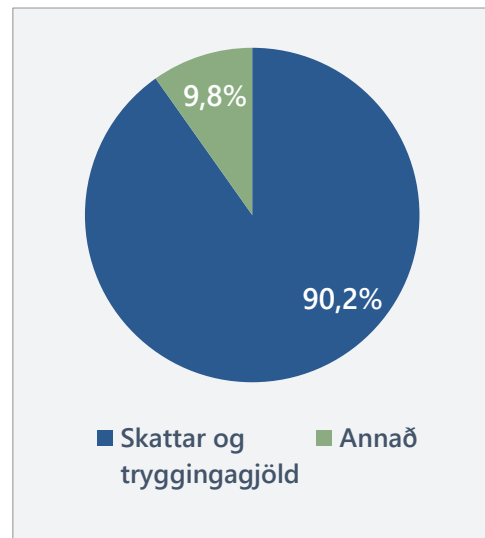
Innheimtar tekjur ríkissjóðs á fyrri árs helmingi 2018 voru alls 405,8 ma.kr. á meðan greidd gjöld voru 378,0 ma.kr. Heildarjöfnuður tímabilsins var þannig jákvæður um 27,8 ma.kr. eða 6,9% af tekjum. Í áætlun fyrir tímabilið var gert ráð fyrir talsvert lægri tekjum og hærri gjöldum en raunin varð.

Rekstur ríkissjóðs á fyrri árs helmingi skilaði 31,0 ma.kr. í handbæru fé en 8,4 ma.kr. á sama tíma í fyrra. Endurspeglar það meiri afgang af rekstri ríkissjóðs í ár. Fjárfestingar voru talsvert hærri á fyrri árs helmingi 2018 en 2017. Sama máli gegnir um sölu hlutabréfa og eignarhluta. Fengnar afborganir af langtímakröfum voru lægri sem og afborganir af langtímaskuldum. Þetta leiddi til þess að handbært fé ríkissjóðs á fyrri hluta ársins jókst um 9,7 ma.kr. en það lækkaði um 147,4 ma.kr. á sama tíma 2017.

Tekjur

Skattar og tryggingagjöld skila skv. fjárlögum 757,8 ma.kr. eða um 90,2% af heildartekjum ríkissjóðs. Skattar og tryggingargjöld voru á tímabilinu 1,5% hærri en áætlað var og um 5,7% hærri en á sama tíma í fyrra. Allir skattflokkar skiluðu meiri tekjum en nemur almennum verðlagshækkunum sem er til marks um áframhaldandi uppgang í efnahagslífinu.

Á seinni hluta þessa árs er gert ráð fyrir að heldur hægist á efnahagsþróun. Hagvöxtur verði þannig 2,9% í stað 3,1% á ársgrundvelli. Áfram er gert ráð fyrir talsverðum vexti einkaneyslu (5,3%) en að hlutur erlendra neyslu vaxi á kostnað innlendra sem kemur fram í lægri tekjum af virðisaukaskatti og öðrum neyslusköttum, t.d. lækki tekjur af virðisaukaskatti um 1,7 ma.kr. frá fjárlögum. Sömuleiðis er gert ráð fyrir heldur minni tekjum af tekjuskatti, bæði einstaklinga og lögaðila.



Aðrar tekjur en skattar og tryggingagjöld skila 9,8% af tekjum ríkissjóðs. Nokkur frávik voru á einstökum teknaliðum miðað við áætlun á fyrri hluta ársins. Þannig voru bæði fjármunatekjur og tekjur af sölu á vörum og þjónustu hærri en áætlað var en fjárframlög og liðurinn aðrar rekstrartekjur lægri. Í heild skiluðu þessir tekjustofnar 12,3 ma.kr. hærri tekjum á tímabilinu en áætlað hafði verið en voru hins vegar 5,5 ma.kr. lægri en á sama tímabili í fyrra.

Núna gert ráð fyrir að vaxtatekjur verði um 0,5 ma.kr. lægri en í fjárlögum en að arðgreiðslur skili um 6,5 ma.kr. hærri tekjum vegna hærri arðgreiðslna frá bönkum. Gert er ráð fyrir að veiðigjöld sjávarútvegsfyrirtækja verði 7,0 ma.kr. í stað 10,0 ma.kr. skv. fjárlögum. Aðrar tekjur breytast óverulega við endurmat á forsendum fjárlaga.

Gjöld

Gjöld ríkissjóðs á fyrri hluta ársins að frádregnum rekstrartekjum námu samtals 369,8 ma.kr. Fjárheimildir til að mæta þeim gjöldum námu í heild 380,1 ma.kr. Gjöldin voru því 10,2 ma.kr. eða 3% undir fjárheimild. Staða einstakra fjárlagaliða gagnvart áætlunum var þannig að gjöld 284 fjárlagaliða (65%) voru undir áætlun, samtals um 21,7 ma.kr. Á sama tíma voru gjöld 156 fjárlagaliða (35%) yfir áætlun um samtals 11,5 ma.kr. Hafa þarf hugfast að inneignir og skuldir frá fyrra ári höfðu ekki verið fluttar yfir á þetta ár.

65%

fjárlagaliða eru undir áætlun um samtals 21,7 ma.kr.

35%

fjárlagaliða eru yfir áætlun um samtals 11,5 ma.kr.

Ráðuneytin fylgjast almennt vel með rekstri og fjárhagsstöðu þeirra stofnana og annarra fjárlagaliða sem undir þau heyra. Nokkuð er um að dreifing fjárheimilda endurspegli ekki nógu vel hvernig tekjur og gjöld falla til sem veldur því að fjárheimildastaða um mitt ár gefur ekki rétta mynd af raunverulegri fjárhagsstöðu viðkomandi fjárlagaliðar. Í þeim tilvikum sem fjárheimildastaða stefnir í raun og veru í að verða umfram fjárheimildir í lok árs er það sjaldnast vegna óvæntra atvika á árinu.

Skýringa er frekar að leita í að áætlanir sem liggja fyrir við fjárlagagerðina hafa ekki reynst nógu nákvæmar eða ekki hefur tekist að grípa til sparnaðaraðgerða sem duga til að halda rekstri innan fjárheimilda. Ekki er að sjá að ráðuneyti nýti svo nokkru nemi varasjóði málaflokka. Þá má telja að ákvæði um heimild til flutnings fjárheimilda innan málaflokka sé að mestu óvirkt.

Vakin er athygli á að niðurstöðutölur tekna- og gjaldaliða í fjárlögum geta verið mismunandi eftir því hvort framsetning er skv. hagskýrslu- eða reikningsskilastöðlum. Þannig eru heildarfjárheimildir í fjárlögum 2018 ýmist tilgreindar 807,3 ma.kr. eða 820,3 ma.kr. Að mati Ríkisendurskoðunar getur þessi tvöfalda framsetning valdið misskilningi í umræðu um ríkisfjármál.

Frávik málaflokka frá fjárlögum

Raunverulegar útgjaldahækkningar á árinu, miðað við fjárlög, eru áætlaðar um 1,7 ma.kr. sem verður að teljast óverulegt. Þar munar mestu um að gjaldfærðar lífeyrisskuldbindingar eru núna taldar hækka um 3,0 ma.kr. vegna launahækkana og fjölgunar lífeyrisþega, aukins kostnaðar Vegagerðarinnar við vetrarþjónustu um 1,0 ma.kr. og aukna útgjaldapörf málaflokka eins og fæðingarorlofs, dómkrafna, sérhæfðrar sjúkráúspjónustu og nokkurra liða sjúkratrygginga. Á móti er gert ráð fyrir að vaxtakostnaður ríkissjóðs lækki um 3,4 ma.kr. vegna lækkandi vaxtastigs innanlands, útgjöld vegna elli- og örorkulífeyrisgreiðslna lækki um 2,0 ma.kr. og að kostnaður vegna vaxtabóta lækki um 1,0 ma.kr.

Raunverulegar útgjalda-hækkningar

1,7

milljarðar

1 Inngangur

Í lögum um ríkisendurskoðanda og endurskoðun ríkisreikninga nr. 46/2016 kemur fram að starfssvið ríkisendurskoðanda taki m.a. „til aðstoðar við störf þingnefnda er varða fjárhagsmálefni ríkisins, þ.m.t. eftirlit með framkvæmd fjárlaga“. Sambærilegt ákvæði var í eldri lögum um Ríkisendurskoðun, nr. 89/1997, þar sem sagði að stofnunin skyldi „annast eftirlit með framkvæmd fjárlaga og vera þingnefndum til aðstoðar við störf er varða fjárhagsmálefni ríkisins“.

Í þessari skýrslu er gerð grein fyrir framkvæmd fjárlaga á fyrri árshelmingi 2018 og tekna- og gjaldahorfum til ársloka. Fjallað er um afkomu A-hluta ríkissjóðs, frávik í tekjum og gjöldum á árinu og sjóðshreyfingar.

Ný lög um opinber fjármál voru sett í lok árs 2015 sem tóku að mestu gildi frá og með árinu 2017. Lögin hafa m.a. í för með sér breytingar á framsetningu fjárlaga en fjárheimildum skv. fjárlögum er núna skipt niður á 34 málefnasvið sem aftur skiptast niður í 106 málaflokka. Málefnasvið og málaflokkar eru á ábyrgð ráðuneyta. Fjárveitingar til stofnana og annarra fjárlagaliða eru sýndar í svokölluðu fylgiriti með fjárlögum. Alþingi ákveður þannig ekki lengur fjárveitingar niður á einstaka fjárlagaliði heldur er það verkefni hvers ráðuneytis. Þrátt fyrir það er stjórnendum stofnana að sjálfsögðu áfram skylt að haga rekstri í samræmi við fjárveitingar sem stofnunum eru markaðar enda fjárveitingar til þeirra byggðar á stjórnvaldsfyrirmælum ráðherra.

Tekið skal fram að fjárhagsupplýsingar í þessari skýrslu byggja á mánaðar- og ársfjórðungs-uppgjörum Fjársýslu ríkisins og skýrslum sem unnar eru úr gögnum í fjárhagskerfi ríkisins (Orra). Vegna breytinga á framsetningu fjárlaga í kjölfar nýrra laga um opinber fjármál hafa þessi yfirlit verið seinna á ferðinni en áður auk þess sem framsetning þeirra og hugtakanotkun er nokkuð breytt.

Nýjar reikningsskilaaðferðir hafa ekki verið að fullu innleiddar í mánaðar- og ársfjórðungyfirlit ríkissjóðs en stefnt er að því að færa uppgjörin frá greiðslugrunni yfir á rekstrargrunn eftir því sem unnt er. Í því sambandi má nefna að útgjöld vegna liða eins og lífeyrisskuldbindinga, fjármagnskostnaðar, afskrifta skattkrafna o.fl. eru sett fram á greiðslugrunni innan ársins og geta því verið talsvert frábrugðin endanlegu uppgjöri þeirra í ríkisreikningi sem er á rekstrargrunni. Þá getur mismunandi innheimtuhlutfall og greiðslutímabil tekna frá ári til árs haft áhrif á hve miklu munar á tekjum skv. greiðsluuppgjörum og ríkisreikningi.

Fjárheimildastaða í árslok 2017, hvort heldur inneignir eða skuldir, hafði ekki verið flutt yfir á árið 2018 í fjárhagskerfum ríkisins og er því ekki sýnd með fjárheimildum þessa árs.

2 Afkoma og sjóðstreymi A-hluta ríkissjóðs

Tekjur ríkissjóðs á fyrri árshelmingi 2018 voru alls 405,8 ma.kr. á meðan gjöld voru 378,0 ma.kr. Heildarjöfnuður tímabilsins var þannig jákvæður um 27,8 ma.kr. eða 6,9% af tekjum. Í áætlun fyrir tímabilið var gert ráð fyrir talsvert lægri tekjum og hærri gjöldum en raunin varð. Það skýrir hvers vegna heildarjöfnuður tímabilsins er 34,6 ma.kr. jákvæðari en reiknað var með.

Þess skal getið að fjárlög ársins gera ráð fyrir að tekjur ríkissjóðs á árinu öllu verði 840,1 ma.kr. og gjöldin 807,3 ma.kr. Heildarjöfnuður alls ársins verður samkvæmt því jákvæður um 32,9 ma.kr. sem er 3,9% af tekjum.

2.1 Tekjur, gjöld og afkoma A-hluta ríkissjóðs, janúar–júní 2018

Í m.kr.	Áætlun tímabils	Útkoma tímabils	Frávik tímabils	%	Útkoma fyrra árs	Breyting frá fyrra ári	%
Tekjur	388.275	405.803	-17.528	-4,5	392.492	13.311	3,4%
Gjöld	394.997	377.975	17.022	4,3	388.981	-11.006	-2,8%
Heildarjöfnuður	-6.722	27.828	-34.550	514,0	3.511	24.317	692,6%
Hlutfall af tekjum	-1,7%	6,9%			0,9%		

Tekjur voru hærri en á sama tíma 2017 en gjöldin voru hins vegar lægri. Heildarjöfnuður á sama tíma í fyrra var jákvæður um 3,5 ma.kr. eða 0,9% af tekjum ársins.

Endurmat á tekju- og útgjaldahorfum vegna ársins 2018 sem unnið var í tengslum við gerð frumvarps til fjárlaga 2019 bendir til þess að bæði tekjur og gjöld þessa árs verði lítillega lægri en gert er ráð fyrir í gildandi fjárlögum, tekjur um 0,5 ma.kr. og gjöld um 1,3 ma.kr. Gangi þetta eftir batnar afkoma ríkissjóðs um 0,7 ma.kr. frá fjárlögum ársins. Þetta eru mun minni frávik frá fjárlögum en við endurmat fjárlaga vegna síðasta árs en þá var áætlað að tekjur myndu verða 25 ma.kr. hærri og gjöldin um 21 ma.kr. hærri en skv. fjárlögum.

Hafa skal hugfast, eins og fram kemur í inngangi skýrslunnar, að mánaðar- og árshlutauppgjörin fyrir ríkissjóð eru enn þá að verulegu leyti sett fram á greiðslugrunni í stað rekstrargrunns. Í uppgjörinum á því eftir að taka tillit til ýmissa áfallinna fjárskuldbindinga og krafna sem ekki hafa áhrif á greiðslur ríkissjóðs en skipta máli varðandi endanlega afkomu ársins.

2.2 Sjóðstreymi A-hluta ríkissjóðs, janúar–júní 2018

Í m.kr.	Fjárlög ársins	Útkoma tímabils	Útkoma fyrra árs
Handbært fé frá rekstri	115.175	30.966	8.441
Fjárfestingahreyfingar	-12.419	37.945	49.387
Hreinn lánsfjárjöfnuður	102.756	68.911	57.828
Fjármögnunarahreyfingar	-59.800	-59.261	-205.202
Breyting á handbæru fé	42.956	9.650	-147.374

Rekstur ríkissjóðs á fyrri árshelmingi skilaði 31,0 ma.kr. í handbæru fé sem er mun meira en á sama tíma í fyrra þegar reksturinn skilað 8,4 ma.kr. Endurspeglar það meiri afgang af rekstri ríkissjóðs í ár en á sama tíma 2017.

Af einstökum liðum sjóðstreymis má nefna að innan fjárfestingahreyfinga voru fjárfestingar talsvert hærrí í ár en í fyrra. Sama máli gegnir um sölu hlutabréfa og eignarhluta. Hins vegar voru fengnar afborganir af langtímaskuldum lægri. Þegar horft er til fjármögnunarahreyfinga munar hins vegar um að afborganir af langtímaskuldum voru mun lægri en á sama tíma í fyrra. Niðurstaðan er að handbært fé ríkissjóðs á fyrri hluta ársins jókst um 9,7 ma.kr. en það lækkaði um 147,4 ma.kr. á sama tíma 2017.

Handbært fé
jókst um
9,7
milljarða

3 Tekjur A-hluta ríkissjóðs

Í fjárlögum er gert ráð fyrir að tekjur ríkissjóðs árið 2018 verði 840,1 ma.kr. Í mánaðaryfirliti fyrir ríkissjóð eru tekjur á fyrri hluta ársins áætlaðar 388,3 ma.kr. en þær urðu í reynd nokkru hærri eða 405,8 ma.kr. Það eru jafnframt nokkru hærri tekjur en á sama tíma árið á undan þegar tekjurnar voru 392,6 ma.kr. Tekið skal fram að tekjur stofnana hafa frá og með árinu 2017 verið sýndar með tekjum ríkissjóðs í stað þess að dragast frá gjöldum eins og eldri fjárreiðulög kváðu á um.

3.1 Tekjur A-hluta ríkissjóðs, janúar-júní 2018

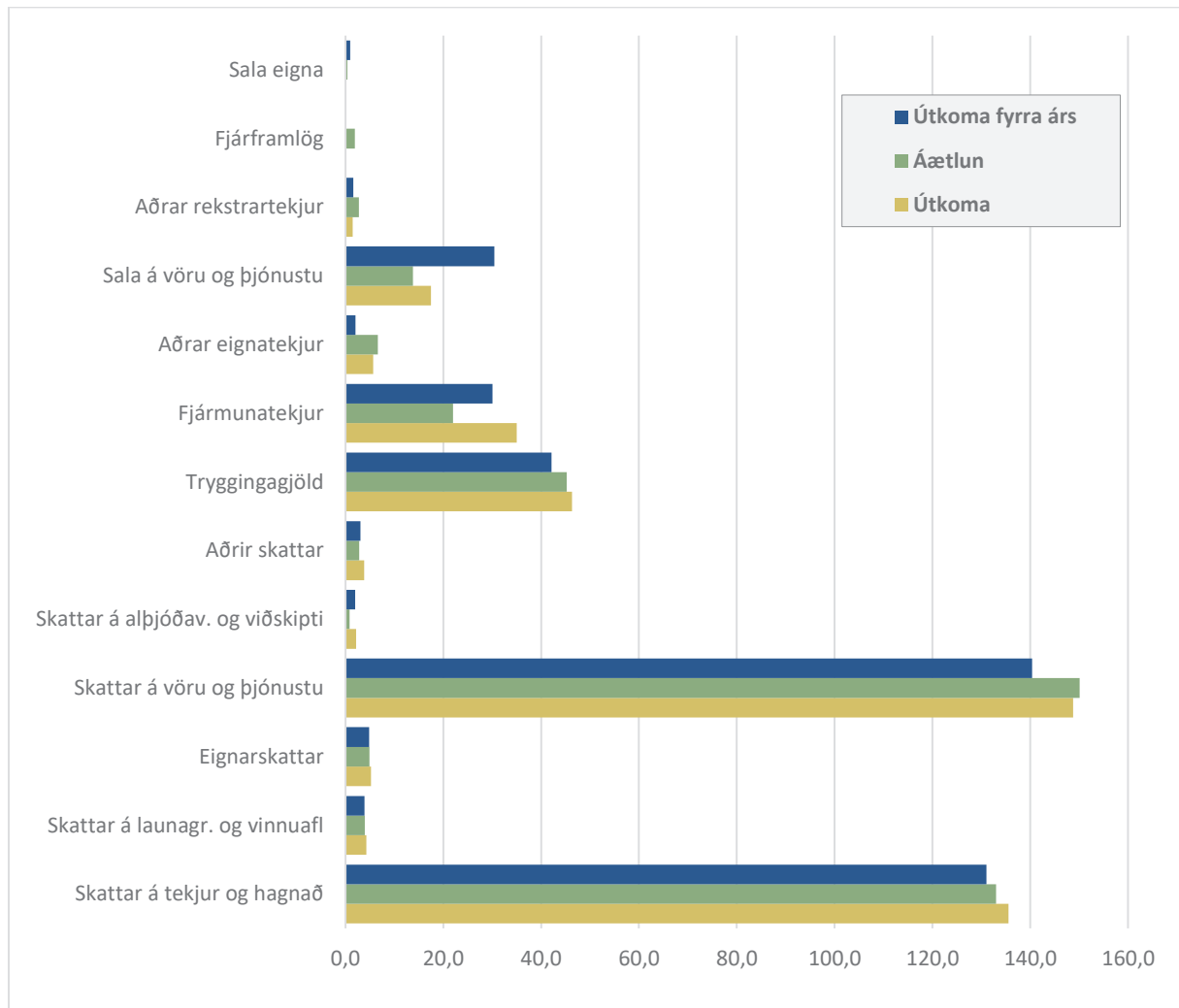
Í ma.kr.	Fjárlög	Áætlun	Útkoma	Frávik frá áætlun	Útkoma fyrra árs	Breytingar frá fyrra ári		
Skattar og tryggingagjöld	757,8	340,9	346,1	5,2	1,5%	327,4	18,7	5,7%
Skattar á tekjur og hagnað	295,4	133,0	135,6	2,6	1,9%	131,1	4,5	3,4%
Skattar á launagr. og vinnuafll	8,3	3,9	4,2	0,3	7,7%	3,9	0,4	9,7%
Eignarskattar	5,4	4,9	5,2	0,3	6,8%	4,9	0,4	7,4%
Skattar á vöru og þjónustu	333,3	150,1	148,8	-1,3	-0,9%	140,4	8,4	6,0%
Skattar á alþjóðav. og viðskipti	2,0	0,8	2,1	1,3	157,3%	1,9	0,2	9,7%
Aðrir skattar	16,9	2,8	3,8	1,0	34,0%	3,1	0,7	23,1%
Tryggingagjöld	96,4	45,2	46,3	1,1	2,3%	42,2	4,1	9,8%
Rekstrar- og fjármunatekjur	76,4	45,1	59,6	14,5	32,0%	64,1	-4,5	-7,1%
Fjármunatekjur	31,6	22,0	35,0	13,0	59,2%	30,1	4,9	16,4%
Aðrar eignatekjur	10,2	6,6	5,6	-1,0	-15,0%	2,0	3,6	176,8%
Sala á vöru og þjónustu	30,7	13,8	17,5	3,7	26,9%	30,4	-12,9	-42,6%
Aðrar rekstrartekjur	3,9	2,8	1,5	-1,3	-46,2%	1,6	-0,1	-8,4%
Fjárframlög	5,1	1,9	0,1	-1,8	-94%	0,1	0,0	1,8%
Sala eigna	0,8	0,4	0,0	-0,3	-95%	1,0	-0,9	-98,2%
Tekjur alls	840,1	388,3	405,8	17,5	4,5%	392,6	13,2	3,4%

Samkvæmt fjárlögum ársins skila skattar og tryggingagjöld 757,8 ma.kr. eða sem nemur um 90,2% af heildartekjum ríkissjóðs. Skatttekjur að meðtöldum tryggingargjöldum voru á tímabilinu 1,5% hærri en áætlað var. Þessar tekjur eru auk þess um 5,7% hærri en á sama tíma í fyrra. Til samanburðar hækkaði vísitala neysliverðs um tæp 2,4% á sama tíma. Allir skattflokkar skiluðu meiri tekjum en nemur almennum verðlagshækkunum sem er til marks um áframhaldandi uppgang í efnahagslífinu.

Í endurmati á tekjuáætlun fjárlaga er gert ráð fyrir að framvinda efnahagsmála verði heldur hægari en var í forsendum fjárlaga. Þannig byggir endurmatið á að hagvöxtur verði 2,9% í stað 3,1% á ársgrundvelli. Áfram er gert ráð fyrir talsverðum vexti einkaneyslu (5,3%) en að hlutur erlendra neyslu vaxi á kostnað innlendra sem kemur fram í lægri tekjum af virðisaukaskatti og

öðrum neyslusköttum. Nú er gert ráð fyrir að skattar á vörur og þjónustu verði um 2,5 ma.kr. lægri en í fjárlögum, þar af verði virðisaukaskattur um 1,7 ma.kr. lægri.

Tekjur A-hluta ríkissjóðs, janúar–júni 2018 (ma.kr.)



Einnig er gert ráð fyrir að launahækkningar verði nokkru minni á árinu sem þýðir minni tekjur af tekjuskatti einstaklinga en gert var ráð fyrir í fjárlögum. Sömuleiðis er búist við að tekjuskattur lögaðila skili ívið minni tekjum vegna hægari efnahagsþróunar á árinu. Breytingar á tekjuáætlun fjárlaga vegna annarra skattaflokka eru flestar minniháttar.

Í fjárlögum er áætlað að rekstrar- og fjármunatekjur, sala eigna (söluhagnaður) og fjárframlög skili samtals 82,3 ma.kr. eða 9,8% af tekjum ríkissjóðs. Nokkur frávik voru á einstökum tekjuliðum miðað við áætlun á fyrri hluta ársins. Þannig voru bæði fjármunatekjur og tekjur af sölu á vörum og þjónustu hærri en áætlað var en fjárframlög og liðurinn aðrar rekstrartekjur lægri. Í heild skiluðu þessir tekjustofnar 12,3 ma.kr. hærri tekjum á tímabilinu en áætlað hafði verið en aftur á móti um 5,5 ma.kr. lægri tekjum en á sama tíma 2017.

Í endurmati á tekjuforsendum fjárlaga er gert ráð fyrir að vaxtatekjur verði um 0,5 ma.kr. lægri en í fjárlögum (verði 12,4 ma.kr. í stað 12,9 ma.kr.). Hins vegar er reiknað með að arðgreiðslur skili um 6,5 ma.kr. hærri tekjum vegna meiri arðgreiðslna frá bönkum í eigu ríkisins en fyrirséð

var við gerð fjárlaga. Alls er gert ráð fyrir að arður og hluti af tekjum ríkisfyrirtækja skili núna 25,3 ma.kr. í ríkissjóð á árinu í stað 18,7 ma.kr. skv. fjárlögum.

Tekið skal fram að arðgreiðslur bankanna í ríkissjóð á þessu ári nema samtals 37,7 ma.kr. en þar af tekjufærast aðeins 21,0 ma.kr.¹

Loks ber að nefna að endurmatið leiðir til þess að veiðigjöld sem sjávarútvegsfyrirtæki greiða eru talin verða 3,0 ma.kr. lægri, þ.e. 7,0 ma.kr. í stað 10,0 ma.kr. skv. fjárlögum. Í athugasemdum með frumvarpi til fjárlaga 2019 kemur fram að til skoðunar sé að færa viðmiðunarár gjaldtöku nær í tíma en nú er í ljósi verri afkomu í sjávarútvegi. Aðrar tekjur breytast óverulega við endurmat á forsendum fjárlaga.

¹ Samkvæmt GFS-aðferð, sem beitt er við tekjufærslu arðs í fjárlögum, miðast tekjufærslan við útgreiddan arð en þó að hámarki sem nemur hlutdeild í hagnaði af reglulegri starfsemi.

4 Gjöld A-hluta ríkissjóðs

Með nýjum lögum um opinber fjármál urðu verulegar breytingar á framsetningu gjaldahliðar fjárlaga. Fjárheimildir eru núna flokkaðar eftir málefnasviðum og málaflokkum í fjárlögnum sjálfum en nánari skipting fjárveitinga til einstakra ríkisaðila og verkefna er sýnd í fylgiriti með fjárlögum. Í fylgiritinu er einnig sýnd skipting fjárlagaliða eftir ráðuneytum.

Fjárveitingum til einstakra ríkisaðila er skipt í rekstrarframlög, rekstrartilfærslur, fjármagnstilfærslur og fjárfestingaframlög.² Fjárfestingaframlög eru ætluð til eignamyndunar hjá ríkisaðilum í A-hluta og færast til skuldar hjá viðkomandi aðilum sem fyrirframgreitt framlag á móti eignfærslu varanlegra rekstrarfjármuna. Á hverju ári er hluti skuldfærðra fjárfestingaframlaga tekjufærður á móti fyrningu (afskriftum) ársins. Helstu rökin fyrir þessum færslumáta eru að fjárfesting í varanlegum rekstrarfjármunum sé í eðli sínu fyrirframgreiðsla kostnaðar sem dreift sé á notkunartíma eigna í formi fyrninga og að þetta jafni út sveiflur sem annars yrðu á afkomu fjárlagaliða. Ríkisendurskoðun hefur gert athugasemdir við þessa framsetningu og talið að hún væri ekki í samræmi við lög um opinber fjármál og þau fyrirmæli um gerð reikningsskila fyrir ríkisaðila í A-hluta sem þar er vísað til. Þetta er eitt af þeim atriðum sem þurfa að koma til skoðunar í tengslum við endurskoðun laganna.

Það flækir nokkuð mál að framsetning á talnaefni fjárlaga er ýmist gerð skv. GFS-hagskýrslustaðli (þ.e. 1. og 2. gr. fjárlaga) eða skv. IPSAS-reikningsskilastöðlum (þ.e. 3. og 4. gr. og sundurliðun nr. 2). Niðurstöðutölur tekna- og gjaldaliða geta þar af leiðandi verið mismunandi eftir því við hvorn staðlaflokkinn er miðað. Fjárheimildir í fjárlögum 2018 vegna heildargjalda alls ársins nema samtals 807,3 ma.kr. skv. GFS framsetningu en 820,3 ma.kr. skv. IPSAS framsetningu. Að mati Ríkisendurskoðunar getur þessi tvöfalda framsetning valdið misskilningi í umræðu um ríkisfjármál.

4.1 Samanburður á fjárheimildum og útkomu gjalda

Gjöld ríkissjóðs að frádragnum rekstrartekjum á fyrri hluta ársins námu samtals 369,8 ma.kr. Fjárheimildir til að mæta þeim gjöldum námu hins vegar í heild 380,1 ma.kr. Gjöldin voru því 10,2 ma.kr. eða 3% undir fjárheimild.

Hins vegar var staða einstakra fjárlagaliða gagnvart áætlunum þannig að gjöld 284 fjárlagaliða (65%) voru undir áætlun, samtals um 21,7 ma.kr. Á sama tíma voru gjöld 156 fjárlagaliða (35%) yfir áætlun um samtals 11,5 ma.kr. Þar sem inneignir og skuldir frá fyrra ári höfðu ekki verið fluttar yfir á þetta ár eru hlutfallstölur og fjárhæðir ekki sambærilegar við síðasta ár þegar gjöld 256 fjárlagaliða (64%) voru undir áætlun, samtals um 37,5 ma.kr. og gjöld 144 fjárlagaliða (36%) yfir áætlun um samtals 29,0 ma.kr. Tafla 4.1 sýnir útkomu gjalda gagnvart fjárheimildum eftir málefnasviðum.

² Undir rekstrar- og fjármagnstilfærslur falla einkum greiðslur í formi framlaga og styrkja sem inntar eru af hendi án skuldbindingar um endurgjald í einhverri mynd frá styrkþega til þess sem framlagið eða styrkinn veitir.

4.1 Gjöld A-hluta ríkissjóðs eftir málefnasviðum, fjárheimild og útkoma, janúar–júní 2018

Í m.kr.	Fjárheimild	Útkoma	Frávik undir fjárheimild	Frávik yfir fjárheimild	Fjöldi undir fjárheimild	Fjöldi yfir fjárheimild
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess	3.113	2.528	688	103	4	2
02 Dómstólar	1.589	1.491	137	39	4	2
03 Æðsta stjórnýsla	1.328	1.021	333	26	6	3
04 Utanríkismál	6.185	6.775	121	711	3	7
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	9.473	10.022	502	1.051	12	8
06 Grunnskrár og upplýsingamál	1.546	1.277	272	3	4	3
07 Nýsköpun, rannsókn. og markaðsm.	6.474	5.537	1.212	275	8	5
08 Sveitarfélög og byggðamál	10.544	10.285	260	0	10	1
09 Almanna- og réttaröryggi	12.256	12.052	455	251	15	10
10 Réttindi einst., trúmál og stj.s. dómsr	7.124	7.918	185	979	12	13
11 Samgöngu- og fjarskiptamál	15.601	15.124	797	320	15	4
12 Landbúnaðarmál	7.911	7.724	200	13	10	3
13 Sjávarútvegur og fiskeldi	2.318	2.397	208	287	8	4
14 Ferðaþjónusta	1.312	1.274	157	119	2	3
15 Orku- og eldsneytismál	2.050	2.045	25	20	2	3
16 Markaðseftirlit og stjóns. atvinnum	2.230	1.283	949	1	7	1
17 Umhverfismál	7.264	6.421	2.003	1.160	17	5
18 Menning og listir	6.751	5.882	1.107	237	23	17
19 Fjölmíðlun, íþrótt- og æskulýðsm.	2.083	2.082	1	0	1	1
20 Framhaldsskólastig	15.897	14.855	1.156	114	32	10
21 Háskólastig	16.624	16.179	652	207	8	8
22 Önnur skólast. og stj.s. mnt- og menn.m.	2.437	2.395	103	61	9	5
23 Sjúkrahúsaþjónusta	41.192	41.604	1.437	1.848	7	5
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa	22.347	22.798	547	998	8	10
25 Hjúkrunar- og endurhæf.þjónusta	23.614	21.760	2.022	169	11	5
26 Lyf og lækningavörur	11.278	10.663	707	93	1	1
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks	27.603	27.746	221	363	5	1
28 Málefni aldraðra	36.940	35.889	1.051	0	3	0
29 Fjölskyldumál	18.730	17.757	1.041	68	14	5
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	9.398	8.635	943	180	5	6
31 Húsnæðisstuðningur	9.117	7.947	1.169	0	3	0
32 Lýðheilsa og stjórnýsla velferðarm.	3.879	3.672	359	152	9	6
33 Vextir, ábyrgðir og lífeyrisskuldb.	33.510	34.801	309	1.600	2	1
34 Alm. varasj. og sért. fjárráðstafanir	365	0	365	0	2	0
	380.085	369.840	21.696	11.451	284	156

Gjöld að frádregnum rekstrartekjum

4.2 Útgjaldahorfur á öllu árinu

Endurmat fjármála- og efnahagsráðuneytis á útgjaldahorfum ársins gefur til kynna að heildarútgjöld A-hluta ríkissjóðs á þjóðhagsreikningagrunni lækki um 1,3 ma.kr. frá því sem áætlað hafði verið eða um 0,1%. Hins vegar hækka útgjöldin um 40,2 ma.kr. þegar miðað er við IPSAS-reikningsskilaframsetningu. Mestu skiptir þar breytt framsetning, frá því sem sýnt var í fjárlögum, annars vegar á lífeyrisskuldbindingum um 20,2 ma.kr. og hins vegar á afskriftum skattkrafna um 18,2 ma.kr. Í hvorugu tilviki er um að ræða nýjar skuldbindingar á árinu.

Raunverulegar útgjaldabreytingar á árinu miðað við fjárlög eru áætlaðar um 1,7 ma.kr. Þar er helst að nefna að gjaldfærðar lífeyrisskuldbindingar eru núna taldar hækka um 3,0 ma.kr. vegna launahækkana sem lífeyrisgreiðslur eru miðaðar við og fjölgunar lífeyrisþega, aukins kostnaðar Vegagerðarinnar við vetrarþjónustu um 1,0 ma.kr. og meiri útgjaldaþarfar málaflokka eins og fæðingarorlofs, dómkrafna, sérhæfðrar sjúkráhusþjónustu, nokkurra liða sjúkratrygginga auk fleiri liða. Á móti er gert ráð fyrir að vaxtakostnaður lækki um 3,4 ma.kr. vegna lækkandi vaxtastigs innanlands, útgjöld vegna elli- og örorkulífeyrisgreiðslna lækki um 2,0 ma.kr., kostnaður vegna vaxtabóta lækki um 1,0 ma.kr. og barnabóta um 250 m.kr.

4.3 Dreifing fjárheimilda og breytingar á fjárheimildum innan ársins

Fjárheimildum ársins er skipt niður á mánuði til samræmis við það hvernig útgjöld viðkomandi fjárlagaliða eru talin falla til innan ársins. Ráðuneytin bera ábyrgð á að dreifing fjárheimilda endurspegli rekstur stofnana og annarra fjárlagaliða sem undir þau heyra. Fjárheimildir einstakra fjárlagaliða geta breyst frá fjárlögum vegna þess að á þá eru færðar fjárheimildir af öðrum fjárlagaliðum, s.s. af safnliðum og fjárlagalið vegna launa- og verðlagsbóta, eða vegna flutnings verkefna á milli stofnana. Lög um opinber fjármál heimila ráðuneytum í ríkara mæli en áður að færa fjárheimildir á milli fjárlagaliða innan sömu málaflokka. Þá er þar gert ráð fyrir varasjóðum fyrir hvern málaflokk. Heildarfjárheimild ríkissjóðs breytist hins vegar ekki við þetta.

Hægt er að breyta fjárheimildum einstakra fjárlagaliða með fjáraukalögum, ýmist til hækkunar eða lækkunar. Almennt er frumvarp til fjáraukalaga lagt fram og samþykkt undir lok árs og felur þannig yfirleitt í reynd í sér ákvörðun um að heimila útgjöld sem þegar eru fallin til. Einn tilgangur nýrra laga um opinber fjármál var að auka festu í fjárlagagerð og fjárlagaframkvæmd, m.a. með því að takmarka notkun fjáraukalaga frá því sem verið hefur en eftir er að koma í ljós hvort sú verði raunin. Frumvarp til fjáraukalaga vegna ársins 2018 hefur ekki verið lagt fram en reiknað er með að það verði gert síðar á árinu.

Eins og kunnugt er geta fjárheimildir fjárlagaliða breyst vegna flutnings fjárheimilda frá árinu á undan, hvort sem um er að ræða inneign vegna ónýttra fjárheimilda eða skuld vegna útgjalda umfram fjárheimild. Flutningur þessara fjárheimildastöðu er eitt af því sem hefur dregist í kjölfar nýrra laga um opinber fjármál og er m.a. um að kenna töfum á uppgjöri árslokastöðu vegna síðasta árs.

Í 30. gr. laga um opinber fjármál er ákvæði um að heimilt sé að fella sjálfkrafa niður fjárheimildastöðu í árslok vegna útgjalda sem „ráðast af hagrænum forsendum fjárlaga, metnum stærðum í reikningshaldslegu uppgjöri eða öðrum þáttum sem lúta ekki ákvörðunarvaldi ráðherra“. Í eldri fjárreiðulögum var kveðið á um að til þess að fella niður fjárheimildastöðu í árslok þyrfti ávallt að afla heimildar í svokölluðum lokafjárlögum. Í nýju

lögnum er hins vegar tekið fram að fjármálaráðherra setji reglur, að höfðu samráði við fjárlaganefnd Alþingis, um uppgjör fjárheimilda samkvæmt málsgreininni og hvernig með skuli farið við gerð útgjaldaáætlana. Þá skal hann gera fjárlaganefnd Alþingis grein fyrir meðferð og uppgjöri fjárheimilda. Af hálfu fjármála- og efnahagsráðuneytis liggja fyrir drög að reglugerð um ráðstöfun árslokastöðu.

4.4 Ráðstöfun almenns varasjóðs

Á meðal fjárlagaliða sem heyra undir fjármála- og efnahagsráðuneyti er liðurinn 09-989 Ófyrirséð útgjöld sem skv. fjárlögum ársins er með 8.500 m.kr. fjárveitingu úr ríkissjóði. Fjárlagaliðurinn fellur undir málaflokkinn 34.10 *Almennur varasjóður* og málaefnasviðið 34 *Almennur varasjóður og sértækar fjárráðstafanir*. Aðrir fjárlagaliðir sem falla undir þetta málaefnasvið eru 09-481 *Útgjöld samkvæmt heimildarákvæðum* og 09-990 *Ríkisstjórnar-ákvæðanir*. Á árinu hafa vaknað spurningar um hvernig heimilt sé að nýta almenna varasjóðinn til að mæta útgjaldatílefnum sem upp hafa komið.

Í 24. gr. laga um opinber fjármál eru ákvæði um almennan varasjóð A-hluta. Þar segir að í frumvarpi til fjárlaga skuli gera ráð fyrir óskiptum almennum varasjóði til að bregðast við útgjöldum sem eru tímabundin, ófyrirsjáanleg, óhjákvæmileg og ekki er unnt að bregðast við með öðrum hætti samkvæmt lögum þessum. Varasjóðurinn skal að lágmarki nema 1% af fjárheimildum fjárlaga. Fjármála- og efnahagsráðherra tekur ákvarðanir um ráðstöfun fjár úr varasjóði og gerir fjárlaganefnd Alþingis grein fyrir nýtingu þess þegar ákvörðun liggur fyrir.

Í athugasemdum með frumvarpi til laganna kom fram að í þágildandi fjárreiðulögum væri ekki mælt fyrir um almennan varasjóð en þó hefði í fjárlögum frá árinu 2009 verið gert ráð fyrir ófyrirséðum útgjöldum með sérstökum fjárlagalið (óskipt fjárheimild) sem hafi numið 1% af heildarútgjöldum fjárlaga. Tilgangur óskiptrar fjárheimildar hefði m.a. verið að mæta hækkunum launa og verðlags ásamt ófyrirséðum útgjöldum, þ.m.t. gengisbótum vegna veikari stöðu gjaldmiðilsins en gert var ráð fyrir í forsendum fjárlaga, útgjöldum vegna eldgosa og náttúruhamfara auk útgjalda vegna kjarasamninga. Tekið var fram að notkun almenns varasjóðs A-hluta skv. lögum um opinber fjármál væri háð ströngum skilyrðum, þ.e. útgjöld þyrftu að vera tímabundin, ófyrirsjáanleg, óhjákvæmileg og ókleift væri að mæta þeim með öðrum hætti samkvæmt lögnum. Fjármála- og efnahagsráðherra bæri ábyrgð á því að meta hvort öll tilgreind skilyrði ákvæðisins væru uppfyllt og með hliðsjón af tilgangi ákvæðisins beri að túlka það þröngt. Samkvæmt 67. gr. laga um opinber fjármál skal ráðherra setja nánari reglur um ráðstöfun fjár úr varasjóði á grundvelli ofangreindra skilyrða.

Ríkisendurskoðun hefur kallað eftir svörum frá fjármála- og efnahagsráðuneyti tvívegis á þessu ári, annars vegar um fyrirhugaða ráðstöfun á hluta almenna varasjóðsins til að mæta útgjöldum vegna viðhalds samgöngumannvirkja eða allt að 4 ma.kr. og hins vegar að veita úr honum um 2 ma.kr. vegna endurmats á launaforsendum fjárlaga 2018. Ríkisendurskoðun fékk svar við fyrri erindinu og gerði fjárlaganefnd Alþingis grein fyrir því máli með minnisblaði dags. 5. júlí sl. Ríkisendurskoðun á hins vegar eftir að fá svar frá ráðuneytinu vegna síðari fyrirspurnarinnar sem send var 27. september sl. Ríkisendurskoðandi tekur því að svo búnu ekki afstöðu til þess álitaefnis sem þar er reifað en telur engu að síður mikilvægt að hraðað verði setningu reglugerðar um ráðstöfun fjár úr almennum varasjóði sbr. 6. tl. 1. mgr. 67. gr. laga um opinber fjármál.

5 Umfjöllun um einstök málefnasvið og málaflokka

Hér á eftir er farið yfir einstök málefnasvið og málaflokka ráðuneyta með tilliti til nýtingar fjárheimilda á fyrri hluta ársins. Aflað var upplýsinga frá hverju ráðuneyti um stöðu fjárheimilda, horfur til ársloka og ráðstafana sem ráðuneytin hefðu gripið til væri tilefni til þess. Eins og gefur að skilja er umfjöllunin misítarleg eftir ráðuneytum enda umfang þeirra og starfsemi ólík.

Tekið skal fram að umfjöllun af hálfu ráðuneyta byggir í sumum tilvikum á bráðabirgðauppgjöri vegna fyrri árshelmings 2018 sem þarf ekki að stemma nákvæmlega við endanlegar tölur fyrir tímabilið. Þá höfðu ráðuneytin ekki fengið staðfestingu á yfirfærðum fjárheimildum fyrra árs, hvort heldur sem er inneignum eða halla. Ýmsir ríkisaðilar gera eftir sem áður ráð fyrir yfirfærðum fjárheimildum í rekstraráætlunum sínum. Telja verður bagalegt að formleg staðfesting á yfirfærðri stöðu ríkisaðila liggi ekki fyrir þegar í byrjun hvers árs.

5.1 Forsætisráðuneyti

Á engu málefnasviða forsætisráðuneytis voru útgjöld á tímabilinu janúar-júní 2018 marktækt yfir fjárheimildum. Samkvæmt áætlun mun málaflokkur þessa ráðuneytis verða innan fjárlagaramma í lok árs.

Þá er heldur ekki að sjá af afkomugreinagerð vegna fyrstu sex mánaða ársins að fjárheimildastaða málaflokka verði marktækt undir fjárheimild í lok árs heldur er gert ráð fyrir að málaflokkar sem falla undir ráðuneytin nýti fjárheimildir sínar innan ársins. Ráðuneytið telur ekki þörf á sérstökum aðgerðum vegna þessa í næstu fjárlögum.

Ákvæði 29. gr. laga um opinber fjármál um breytingar á skiptingu fjárveitinga innan málaflokks, þ.e. að færa fjárheimildir á milli fjárlagaliða enda sé ekki um að ræða tilfærslu fjárveitinga á milli rekstrar, tilfærslna eða fjárfestinga, hefur ekki verið beitt af ráðherra vegna málaflokka sem falla undir ráðuneytið.

Þá hefur ákvæði laga um opinber fjármál um ráðstöfun varasjóða málaflokka ekki verið beitt af ráðherra og engin málaflokkur er heyrir undir ráðuneytið fékk framlag úr óskiptum almennum varasjóði skv. 24. gr.

5.2 Utanríkisráðuneyti

EKKI bÁrust svör frá utanríkisráðuneyti við fyrirspurn Ríkisendurskoðunar. Að mati ríkisendurskoðanda er ekki sérstök ástæða til að ætla að málaflokkar ráðuneytisins verði marktækt yfir eða undir fjárheimildum í lok árs sé tekið tilliti til gengisbreytinga vegna skuldbindinga í erlendum gjaldmiðlum.

5.3 Mennta- og menningarmálaráðuneyti

Fjórir málaflokkar voru með umframgjöld í lok tímabilsins, þ.e. 21.1 Háskólar, 21.3 Námsaðstoð, 22.1 Leikskóla- og grunnskólastig og 22.2 Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig.

Hjá tveimur fyrstnefndu málaflokkunum er frávikið ómarktækt en frávik tveggja síðarnefndu er vegna rangrar dreifingar fjárheimilda og hefur ráðuneytið óskað eftir breytingu á dreifingu fjárheimilda til samræmis við útgjöld. Staða fjárheimilda eftir sex mánuði bendir ekki til annars en að útgjöld allra málaflokka mennta- og menningarmálaráðuneytis verði innan fjárheimilda í árslok.

Hjá þremur málaflokkum ráðuneytisins bendir fjárheimildastaða eftir sex mánuði til þess að útkoma þeirra verði marktækt undir fjárheimild í lok árs. Þetta eru *7.1 Vísindi og samkeppnissjóðir í rannsóknnum*, *18.3 Menningarsjóðir* og *20.1 Framhaldsskólar*. Hjá tveimur fyrstnefndu málaflokkunum getur mismunur á styrkjalofoðum og útgreiðslu styrkja orðið til þess að fjárheimildarstaða verði undir fjárheimild ársins í árslok. Ráðuneytið býst við að málaflokkur framhaldsskóla verði undir fjárheimild ársins í árslok vegna ónýttst stofnkostnaðarliðar. Ekki er talin sérstök ástæða til að bregðast við jákvæðri stöðu fjárheimilda vegna ofangreindra málaflokka.

Það sem af er árinu hefur ráðuneytið ekki talið ástæðu til þess að beita ákvæði 29. gr. laga um opinber fjármál um breytingar á skiptingu fjárveitinga innan málaflokks. Ráðuneytið hefur heldur ekki ráðstafað neinu úr varasjóðum málaflokka á árinu og enginn málaflokkur ráðuneytisins hefur fengið framlag úr óskiptum almennum varasjóði.

5.4 Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti

Hjá atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti er ekki gert ráð fyrir að neinn málaflokkur verði marktækt yfir fjárheimildum í lok ársins. Allar stofnanir ráðuneytisins hafi skilað inn áætlunum sem benda til þess að rekstur þeirra verði innan fjárheimilda, sama er að segja um sjóði sem ráðuneytið ber ábyrgð á. Endurgreiðslur til kvikmyndagerðar er sá liður sem er hvað ófyrirsjáanlegastur og er fylgst vel með greiðslum þar. Ef stefnir í að fjárhæð á fjárlögum dugi ekki fyrir endurgreiðslum er viðkomandi sent bréf þar sem bent er á heimild ráðuneytisins til að fresta greiðslu yfir á næsta fjárlagaár og hefur sá háttur verið hafður á undanfarin tvö ár.

Ekki er heldur gert ráð fyrir að neinn málaflokkur ráðuneytisins verði marktækt undir fjárheimildum í lok árs. Ráðuneytið tekur fram að undantekningarlítið sé skýringin á að fjárheimildir hafi ekki verið nýttar að fullu sú að útgjöldum hafi seinkað, ekki hafi enn verið gengið frá samningum eða tafir hafi orðið á framkvæmdum innan ársins og því gert ráð fyrir því að fjárheimildir verði nýttar seinna á árinu. Í einhverjum tilfellum hefur dreifing fjárheimilda ekki farið rétt inn í upphafi árs en gert er ráð fyrir því að niðurstaðan verði innan heimilda í lok ársins

Ráðuneytið hefur ekki nýtt sér heimild til að breyta skiptingu fjárveitinga innan einstakra málaflokka. Þá voru varasjóðir vegna málaflokka ráðuneytisins ekki nýttir á fyrri hluta ársins.

5.5 Dómsmálaráðuneyti

Að liðnum fyrstu sex mánuðum ársins voru þrjú málaflokkar með útgjöld umfram 4% af fjárheimild, þ.e. *10.2 Trúmál*, *10.4 Stjórnsýsla dómsmálaráðuneytis* og *10.5 Útlendingamál*. Í fyrsta tilvikinu stafa umframgreiðslur af uppgjöri vegna kirkjujarðasamkomulags ríkisins við Þjóðkirkjuna á síðasta ári sem fært er á þetta ár. Umframgjöld vegna stjórnsýslu dómsmálaráðuneytis stafa af því að fjárlagaliður *06-397 Schengen-samstarf* fór 49 m.kr. umfram áætlun vegna greiðslu aðildargjalda í landamærasjóð en gert er ráð fyrir að liðurinn nái jafnvægi

fyrir lok árs. Þá er ekki búið að bókfæra allan kostnað vegna kosninga og býst ráðuneytið við einhverjum halla í árslok á fjárlagaliðnum *06-111 Kosningar*.

Málaflokkur útlendingamála var 247 m.kr. yfir áætlun. Stærsta frávikið er vegna fjárlagaliðarins *06-399 Hælisleitendur* sem var 252 m.kr. yfir fjárheimild eftir fyrstu sex mánuði ársins. Á liðinn höfðu ekki verið færðar rekstrartekjur vegna endurgreiðslu frá Landamærostofnun Evrópu (Frontex) vegna flutnings umsækjenda um alþjóðlega vernd til heimaríkis og eins hafa þjónustusamningar verið dýrari en gert var ráð fyrir vegna umfangs þjónustu. Kostnaður hefur staðið í stað þrátt fyrir fækkun umsókna um vernd. Er það að stórum hluta vegna þess að samsetning hópsins sem leitar hingað til lands hefur breyst og umsóknum sem kalla á lengri og flóknari málsmeðferð hefur fjölgað. Þannig hefur umsóknum fækkað frá fólki sem kemur frá ríkjum sem teljast örugg en umsækjendum frá öðrum ríkjum hefur fjölgað. Ráðuneytið telur allt benda til að þessi þróun muni halda áfram. Til að bregðast við hefur m.a. verið hagrætt í búsetuúrræðum og fyrirkomulagi bakvakta starfsfólks breytt í því sjónarmiði að lækka kostnað. Engu að síður telur ráðuneytið líklegt eins og staðan er nú að liðurinn fari fram úr fjárheimildum ársins.

Hælisleitendur

252

milljónir króna
yfir fjárheimild

Fjárlagaliður *06-398 Útlendingastofnun* var 15 m.kr. umfram fjárveitingar. Rekstrartekjur stofnunarinnar höfðu ekki verið bókfærðar á miðju ári og útgjöld vegna kaupa á vöru og þjónustu voru umfram áætlun í kjölfar flutnings stofnunarinnar á Dalveg í lok árs 2017. Stofnunin réð viðbótarstarfsmann til að sinna flýtimeðferð á atvinnu- og dvalarleyfum sem ekki hafði verið gert ráð fyrir. Brugðist var við með niðurskurði í kaupum á þjónustu og gert er ráð fyrir aukinni fjárheimild á móti auknum tekjum í fjáraukalögum.

Fjórir málaflokkar ráðuneytisins voru undir fjárheimildum eftir sex mánuði ársins. Frávik vegna *02.2 Héraðsdómstóla* felast fyrst og fremst í frestun verkefna og ráðningu starfsmanna. Ráðuneytið telur ekki þörf á að bregðast við á þessum tímabili.

Frávik vegna málaflokksins *02.3 Landsréttur* skýrist einkum af tvennu, annars vegar vegna ólaunaðs leyfis dómara, hins vegar af því að samkomulag um húsaleigu er ófrágengið og hefur leiga ekki verið greidd það sem af er ári en mun færast að fullu þegar samkomulagi er náð.

Undir málaflokki *09.3 Ákærvald og réttarvarsla* voru útgjöld Héraðssaksóknara 37 m.kr. lægri en fjárheimild gerir ráð fyrir eða 7,6%. Frávikið skýrist helst af því að 14 m.kr. framlag frá Lögreglunni á höfuðborgarsvæðinu kom allt inn í janúar 2018 en í áætlun var gert ráð fyrir að það myndi dreifast jafnt yfir árið. Haldið var aftur af mannaáætlunum og starfsmenn hafa farið í launalaust leyfi en á haustdögum verða ráðnir fleiri starfsmenn. Útgjöld Ríkissaksóknara voru 24 m.kr. lægri en fjárheimild gerði ráð fyrir eða 14,9%. Skýringin liggur fyrst og fremst í því að embættið hefur ekki verið fullmannað á tímabilinu en til stendur að bæta einum saksóknara og einum skrifstofumanni við embættið á þessu ári.

Útgjöld málaflokksins *10.1 Persónuvernd* voru 17,7 m.kr. undir fjárheimild sem að mestu skýrist af rekstrartekjum sem ekki hafði verið gert ráð fyrir. Um er að ræða styrk frá Evrópusambandinu vegna afmarkaðs verkefnis sem snýr að kynningu á nýrri löggjöf um persónuvernd. Ráðningar starfsmanna voru auk þess seinna á ferðinni ætlað var. Ekki er þó gert ráð fyrir öðru en að fjárheimildir verði að fullu nýttar í árslok.

Ákvæði 29. gr. laga um opinber fjármál hefur ekki verið beitt það sem af er ári. Ekki hefur verið ráðstafað fé úr varasjóðum.

5.6 Velferðarráðuneyti

Hjá eftirtöldum málaflokkum velferðarráðuneytis bendir fjárheimildastaða eftir sex mánuði ársins til þess að útkoma verði að óbreyttu marktækt yfir fjárheimild málaflokksins í lok árs.

Málaflokkurinn 23.20 *Almenn sjúkrahúspjónusta* var fyrstu sex mánuði ársins 10,1% umfram fjárveitingar. Framúrkeyrsla skýrist af hluta til að því að heilbrigðisstofnanir eru færðar á þrjá mismunandi málaflokka og ekki var í öllum tilvikum fullt samræmi á milli þess hvernig fjárheimildir og útgjöld falla til.

Útgjöld 24.3 *Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og talþjálfun* fyrstu sex mánuði ársins voru 11,5% umfram fjárheimildir tímabilsins en skv. uppfærðri árslokaspá Sjúkratrygginga Íslands er gert ráð fyrir um 500 m.kr. halla í árslok. Með nýju greiðslupátttökukerfi gilda sömu reglur um niðurgreiðslu á læknskostnaði og þjálfun en áður voru niðurgreiðslur minni vegna þjálfunar. Auknar niðurgreiðslur í þjálfun hafa leitt til eftirspurnar umfram áætlanir. Til að stemma stigu við kostnaðaraukingunni hefur velferðarráðuneyti m.a. skoðað leiðir til að takmarka aðgengi að niðurgreiddri þjálfun, s.s. með því að undanskilja vissan fjölda af komum til sjúkraþjálfara greiðslupátttöku og setja takmarkanir á heildarfjölda koma til sjúkraþjálfara. Endanleg ákvörðun um aðgerðir liggur ekki fyrir.

Sjúkra-, iðju- og talþjálfun

500

milljón kr.
halli í árslok

Útgjöld 24.4 *Sjúkraflutningar* voru 6,6% umfram fjárheimildir tímabilsins og gerir uppfærð árslokaspá Sjúkratrygginga Íslands ráð fyrir 115 m.kr. halla í lok ársins. Um er að ræða óreglulegan lið sem erfitt er að áætla fyrir og sérstaklega undanfarin ár vegna mikillar fjölgunar ferðafólks á landinu.

Málaflokkurinn 26.3 *Hjálpartæki* fyrstu sex mánuði ársins var 4,6% umfram fjárheimildir tímabilsins. Sjúkratryggingar Íslands gera ráð fyrir að halli í árslok verði rúmar 200 m.kr. Í fjárlögum 2018 var gert ráð fyrir minni magnaukningu en raunin er. Ástæður þessa eru m.a. kröfur um aukna heimaþjónustu sem og ýmsar tækinýjungar.

Útgjöld Fæðingarorlofssjóðs, undir málaflokknum 29.2 *Fæðingarorlof*, fyrstu sex mánuði ársins voru í ágætu samræmi við rekstraráætlun ársins en athugun ráðuneytisins bendir á hinn bóginn til að útgjöld ársins verði 1 ma.kr. umfram fjárheimildir. Tvær meginástæður liggja þar að baki. Annars vegar hafa foreldrar aukið þátttöku sína í fæðingarorlofi. Greiddum dögum fjölga um 4,5% milli ára (hjá feðrum um 7% og mæðrum um 3,4%). Hins vegar hafa greiðslur á dag hækkað um 12% að jafnaði. Sú hækking leiðir af hækkingu hámarksgræiðslu úr 500 þús. kr. í 520 þús. kr. frá janúar 2018 og launabreytingum á vinnumarkaði sl. tvö ár. Áhrif þeirra breytinga voru vanmetnar í áætlun um útgjöld sjóðsins í ár. Velferðarráðuneyti mun leita eftir viðbótarfjárheimildum vegna Fæðingarorlofssjóðs í ár í frumvarpi til fjárukalaga.

Hjá nokkrum málaflokkum velferðarráðuneytis bendir fjárheimildastaða eftir sex mánuði ársins til þess að útkoma verði að óbreyttu marktækt undir fjárheimild málaflokksins í lok árs en staða annarra mun að líkindum verða nálægt pari þrátt fyrir afgang um mitt ár.

Erlend sjúkra-
húspjónusta

130

milljón kr.
afgangur í árslok

Samkvæmt spá Sjúkratrygginga Íslands stefnir í um 130 m.kr. afgang á málaflokknum 23.3 *Erlend sjúkráhusþjónusta*. Hér er um að ræða liðina „brýn meðferð erlendis“ og „sjúkrakostnaður vegna veikinda og slysa erlendis“. Þetta eru óreglulegir liðir og erfitt að spá fyrir um þróun

kostnaðar milli ára.

Ekki er gert ráð fyrir að málaflokkurinn 25.1 *Hjúkrunarrými* verði marktækt undir fjárheimildum í árslok þó að sex mánaða staða gæti bent til þess. Áhrif kjarasamninga á daggjöld hjúkrunarheimila og afturvirkar leiðréttingar ásamt uppgjörum fara fram seinni hluta ársins. Þá eru framkvæmdir vegna bygginga hjúkrunarheimila að hluta til á eftir áætlun og fjárheimildir og gjöld vegna framkvæmda færast milli ára. Af því leiði að seinkun verði á að ný rými þessara heimila verði tekin í notkun.

Lyf

500

milljón kr.
afgangur í árslok

Í málaflokknum 26.1 *Lyf* er gert ráð fyrir að kostnaður vegna almennra lyfja verði á pari við fjárheimildir í lok ársins. Hins vegar stefnir í tæplega 500 m.kr. afgang vegna S-merktra lyfja og er ástæða þess að innleiðing nýrra lyfja hefur dregist.

Útgjöld málaflokksins 27.4 *Aðrar örorkugreiðslur (Önnur velferðarmál, lífeyristryggingar)* er undir rekstraráætlunum. Tryggingastofnun ríkisins telur að líklega sé hér um að ræða ranga greiðsludreifingu en það hefur verið mjög mismunandi eftir árum hvernig gjöld dreifast á þennan lið. Á síðasta ári kom meginþunginn á síðari hluta ársins vegna gjaldfærslu afskrifaðra krafna á bótaþega. Það sama gæti átt við í ár og talið er að ekki verði umtalsverð frávik frá fjárheimild í lok ársins.

Að mati ráðuneytisins virðist fjárveiting til málaflokksins 28.2 *Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, öldrun* of há þar sem liðurinn „frekari uppbætur ellilífeyrisþega“ hefur nánast þurrkast út í kjölfar breytinga á lögum um almannatryggingar sem tóku gildi 2017.

Þá telur ráðuneytið að Eftirlaunasjóður aldraðra, innan 28.3 *Þjónusta við aldraða og aðrar greiðslur, óta.*, sé ofátlaður í fjárlögum. Þetta sé lækkandi liður sem muni fjara út á endanum og verða gjöld ársins væntanlega talsvert undir fjárveitingu.

Samkvæmt spá Tryggingastofnunar ríkisins verða útgjöld ársins, vegna 29.3 *Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, fjölskyldur*, líklega undir 400 m.kr. Um virðist vera að ræða fækkun bótaþega milli ára.

Í málaflokknum 29.5 *Bætur til eftirlífenda* eru útgjöld háð nokkurri óvissu og gerir Tryggingastofnun ríkisins nú ráð fyrir að útgjöld verði nokkuð undir áætlun eða á bilinu 420-450 m.kr. í lok árs.

Að öllum líkindum verða útgjöld vegna 31.1 *Húsnæðisstuðningur* undir fjárheimild ársins sem nemur 300-400 m.kr. að mati ráðuneytisins og skýrist það af minni útgjöldum vegna húsnæðisbóta þar sem umsækjendur hafa verið færri en ráð var fyrir gert. Ráðuneytið telur að

þeim fjölgi á næsta ári samhliða því að almennar íbúðir, þ.e. íbúðir sem njóta stofnframlaga ríkis og sveitarfélaga, verða teknar í notkun.

Ekki er gert ráð fyrir að málaflokkurinn *31.10 Lýðheilsa, forvarnir og eftirlit* verði marktækt undir fjárheimildum í árslok þó staða sex mánaða uppgjör bendi til þess en málaflokkurinn er 10,5% undir fjárheimildum eða sem nemur um 139 m.kr. Ástæða þessa er sú að framkvæmd einstakra verkefna hjá Embætti landlæknis, sem hafa um 250 m.kr. fjárveitingu, hefur tafist.

Ráðuneytið beitti ekki ákvæði 29. gr. laga um opinber fjármál um að breyta skiptingu fjárveitinga innan málaflokks á fyrri hluta ársins en áformar að millifæra fjárheimildir innan málaflokksins *24.1 Heilsugæsla* til samræmis við greiðslur til heilsugæslustöðva á grundvelli reiknilíkans. Þá hefur ráðuneytið ekki ráðstafað neinum fjárveitingum úr varasjóðum málaflokka né hefur það sótt um fjárveitingu úr óskiptum almennum varasjóði skv. 24. gr. laga um opinber fjármál.

5.7 Fjármála- og efnahagsráðuneyti

Hjá fjármála- og efnahagsráðuneyti voru eftirtaldir málaflokkar marktækt yfir fjárheimildum á fyrri helmingi ársins: *05.30 Fjármálaumsýsla ríkisins*, *05.40 Stjórnsýsla ríkisfjármála og 33.3 Lífeyrisskuldbindingar, eftirlaun*. Umframútgjöld hjá málaflokki *05.30 Fjármálaumsýsla ríkisins* skýrast að mestu af umframútgjöldum hjá Rekstrarfélagi Stjórnarráðsins. Ástæður umframútgjalda rekstrarfélagsins eru af tvennum toga, í fyrsta lagi er um að ræða stofnkostnað og þarfagreiningu hugbúnaðar og í öðru lagi var búið að færa ný verkefni til stofnunarinnar en ekki að yfirfæra fjárveitingar til hennar. Reiknað er með að það verði gert í fjáráukalögum og verði þá reksturinn í jafnvægi á árinu. Umframútgjöld hjá málaflokki *05.40 Stjórnsýsla ríkisfjármála* skýrast af tveimur liðum. Annars vegar er liðurinn *09-988 Greiðslur vegna höfundarréttar* umfram fjárheimildir en það skýrist af rangri dreifingu fjárveitinga sem verður leiðrétt. Gert er ráð fyrir að liðurinn verði í jafnvægi í árslok. Hins vegar er um að ræða liðinn *09-999 Ýmislegt*. Skýrist það af mestu á því að þar eru bókaðar greiðslur vegna dómkragna sem eðli málsins samkvæmt er erfitt að áætla fyrir fram. Ráðuneytið gerir ráð fyrir að sótt verði um auknar fjárheimildir í fjáráukalögum 2018. Þá er umsýsla hugbúnaðarverka umfram áætlanir en eftir er að innheimta tekjur vegna þess liðar.

Gjaldaheimild vegna lífeyrisskuldbindinga er fyrst og fremst ætlað að standa undir kostnaði við hækkun á lífeyri þeirra sjóðfélaga B-deildar LSR og LH sem hafa hafið töku lífeyris, sem og lífeyrisgreiðslum Lífeyrissjóðs Alþingismanna og Eftirlaunasjóði Útvegsbanka Íslands. Umframútgjöld vegna lífeyrisskuldbindinga skýrast af því að lífeyrishækkarnir og fjölgun lífeyrisþega hefur verið umfram það sem fjármálaáætlun 2018-2022 og fjárlög árið 2018 gerðu ráð fyrir. Hins vegar er búið að gera ráð fyrir þessu í fjármálaáætlun 2019-2023. Þarna er um lið að ræða sem byggir á forsendum sem erfitt er að áætla fyrir og ekki er hægt að hafa beina stjórn skv. ákvarðanavaldi ráðherra. Gert er ráð fyrir að staða þessa liðar falli niður í árslok, í samræmi við ákvæði í 2. mgr. 30. gr. laga um opinber fjármál.

Málaflokkarnir *29.1 Barnabætur* og *31.1 Húsnæðisstuðningur* voru markvert undir fjárheimild. Í fjárlögum ársins 2018 var samþykkt að fjárheimild vegna greiðslu barnabóta yrði 10.528 m.kr. Á fyrri helmingi ársins voru greiddar út 7.621 m.kr. samanbórið við 7.896 m.kr. í greiðsluáætlun ráðuneytisins. Munar þar 275 m.kr., eða 3,5%, sem bætunnar voru lægri en áætlað var. Við álagningu opinberra gjalda á einstaklinga í júní sl. lágu fyrir frumniðurstöður um heildarútgjöld barnabóta á yfirstandandi ári, sem námu 10,1 ma.kr., eða 400 m.kr. lægri en fjárlög segja til um.

Frávikið fyrstu sex mánuði skýrist fyrst og fremst af þessum mismun. Samkvæmt venju hækkar sú tala að lokinni kærumeðferð og endurálagningu og er nú reiknað með að endanleg fjárhæð fyrir árið í heild verði 10,3 ma.kr. eða um 200 m.kr. lægri en í fjárlögum. Ráðuneytið telur að sá munur sé innan skekkjumarka og engin sérstök þörf að bregðast við honum einum og sér við gerð næstu fjárlaga.

Í fjárlögum ársins 2018 var samþykkt að fjárheimild vegna greiðslu vaxtabóta yrði 4.000 m.kr. Á fyrri helmingi ársins voru greiddar út 2.957 m.kr. samanborið við 3.930 m.kr. í greiðsluáætlun ráðuneytisins. Munar þar 973 m.kr., eða tæpum 25%, sem bæturnar voru lægri en áætlað var. Við álagningu opinberra gjalda á einstaklinga í júní sl. lágu fyrir frumniðurstöður um heildarútgjöld vaxtabóta á yfirstandandi ári, sem námu 2,9 ma.kr., eða 1,1 ma.kr. lægri en fjárlög segja til um. Frávikið fyrstu sex mánuði skýrist fyrst og fremst af þessum mismun. Skýringa þessarar lækkunar er fyrst og fremst að leita í hærrí tekjum en reiknað hafði verið með en þær mynda frádrátt frá vaxtagjöldum og stýra þannig ákvörðun vaxtabóta. Þá hefur nettóeign fjölskyldna einnig aukist umfram spár sem sömuleiðis rýrir vaxtabætur. Samkvæmt venju mun frumálagning vaxtabóta hækka að lokinni kærumeðferð og endurálagningu og er nú reiknað með að endanleg fjárhæð fyrir árið í heild verði nálægt 3 ma.kr., eða 1 ma.kr. undir fjárheimild. Nú stendur yfir heildarendurskoðun á tekjuskatti einstaklinga að meðtöldum barna- og vaxtabótum. Niðurstöður þeirrar endurskoðun liggja enn ekki fyrir en þess er að vænta að horft verði á þann mismun sem er milli fjárheimildar og ákvörðunar vaxtabóta á þessu ári við útfærslu tillagna um húsnæðisstuðning í heild.

Útgreiddar
vaxtabætur eru
25%
lægri en
áætlað var

Ráðuneytið beitti ekki heimild til að millifæra fjárheimildir innan málaflokka. Þá nýtti ráðuneytið heldur ekki varasjóði málaflokka sinna né fékk málaflokkur framlag úr almennum varasjóði skv. 24. gr.

5.8 Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti

Af sjö málaflokkum sem heyra að hluta eða öllu leyti undir samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti var einn málaflokkur með hrein útgjöld yfir fjárheimild á fyrstu sex mánuðum ársins þ.e. *11.2 Fjarskipti*. Rekstur Fjarskiptasjóðs var 298,1 m.kr. eða 41,8% yfir fjárheimild. Frávikið má rekja til þess að nýir samningar hjá sjóðnum eru gjaldfærðir að fullu um leið og þeir eru gerðir og viðskiptafærðir í samræmi við leiðbeiningar Fjársýslu ríkisins. Greiðslur sem voru inntar af hendi á grundvelli þessara samninga voru hins mun lægri á fyrri hluta ársins og í samræmi við rekstraráætlun Fjarskiptasjóðs. Gert er ráð fyrir jafnvægi í greiðslum og gjöldum í lok ársins. Ráðuneytið telur ekki ástæðu til að bregðast sérstaklega við þar sem frávik skýrist af bókhaldslegri meðhöndlun samninga.

Fjórir málaflokkar ráðuneytisins voru með hrein útgjöld undir fjárheimild á fyrstu sex mánuðum ársins (meira en 4% frávik). Meginskýringar á ónotuðum fjárheimildum felast í frávikum í dreifingu gjalda og tekna innan árs frá áætlun. Ekki er búist við að þessir málaflokkar verði marktækt undir fjárheimild í lok árs. Að mati ráðuneytisins er því ekki talin ástæða til að bregðast sérstaklega við með því að lækka fjárheimildir eða breyta tekjustofnum. Hér á eftir er fjallað nánar um þessi frávik.

Rekstur
Fjarskiptasjóðs
41,8%
yfir fjárheimild

Málaflakkurinn 6.1 *Grunnskrár og upplýsingamál* var 23,3 m.kr. eða 4,2% undir fjárheimild ársins sem má rekja til Þjóðskrár Íslands og skýrist frávikid af auknum sértekjum vegna samnings við fjármála- og efnahagsráðuneyti í tengslum við verkefni íslenska upplýsingasamfélagsins. Um er að ræða samning að fjárhæð 25 m.kr. og er gert ráð fyrir að gjöld muni aukast samsvarandi seinni hluta ársins.

Frávik málaflakksins 8.2 *Byggðamál* nam 176,4 m.kr. eða 16,0%. Þar munar mestu að útgjöld vegna fjárlagaliðarins 10-701 *Byggðaáætlun- og sóknaráætlanir landshluta* voru 157,4 m.kr. lægri en ráðgert var sem má rekja til byggðaáætlunar og mun að óbreyttu jafnast út þegar líða tekur á árið. Frestun varð m.a. á styrkveitingum þar sem byggðaáætlun var ekki samþykkt fyrr en í byrjun júní.

Frávik hjá málaflaknum 11.1 *Samgöngur* nam 727,6 m.kr. eða sem nemur 5,2%. Útgjöld Vegagerðarinnar voru alls um 122,9 m.kr. eða 1,0% undir fjárheimild að meðtöldum fjárfestingahreyfingum. Gjöld vegna viðhaldsframkvæmda hafa færst lengra inn á árið svo og greiðslur vegna nýrrar Vestmannaeyjaferju. Á móti kemur að þjónustuliður Vegagerðarinnar er um 1 ma.kr. hærri en ráðgert var vegna mikils kostnaðar við vetrarþjónustu á fyrri hluta árs. Hrein rekstrarútgjöld Hafnabótasjóðs voru 363,6 m.kr. lægri en fjárheimild. Í upphaflegri áætlun var gert ráð fyrir að flest verka sem sjóðurinn veitir framlög til yrðu unnin á fyrri hluta ársins en töf hefur orðið á framkvæmdum, m.a. vegna óhagstæðra veðurfarsskilyrða á Suðurlandi. Sjóðurinn greiðir út eftir verkframvindu. Þá voru nokkur verk í hönnunarferli sem ekki var byrjað á. Útgjöld á fjárlagaliðnum 10-252 *Flugvellir og flugleiðsöguþjónusta* voru 174,2 m.kr. lægri en fjárheimild sem skýrist af því að júnigreiðsla til ISAVIA vegna þjónustusamnings við stofnunina hefur ekki verið innt af hendi vegna tafa á formlegum lokafrágangi þjónustusamningsins. Hrein útgjöld Samgöngustofu voru 53,7 m.kr. eða 8,8% lægri en fjárheimild en frávikid má rekja til ýmissa þátta, s.s. hærri sértekna, minni ferðakostnaðar og breyttrar lotunar gjalda innan ársins.

Þjónustuliður
Vegagerðarinnar
1.000
milljón kr.
hærri en áætlað

Málaflakkurinn 11.3 *Stjórnsýsla samgönguráðuneytis* var 71,1 m.kr. eða 22,4% undir fjárheimild. Rekstur aðalskrifstofu samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytis var 35,4 m.kr. eða 13,2% undir fjárheimild en ráðningar nýrra starfsmanna í kjölfar uppskiptingar innanríkisráðuneytis á síðasta ári hafa farið seinna af stað en áætlað var. Þá voru útgjöld á fjárlagaliðnum 10-190 *Ýmis verkefni* um 33,9 m.kr. lægri en fjárheimild. Gert er ráð fyrir að frávikid jafnist út á síðari helmingi ársins.

Engar breytingar á skiptingu fjárveitinga innan einstakra málaflakka skv. 29. gr. laga um opinber fjármál voru gerðar hjá samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti á fyrri hluta ársins 2018. Varasjóðir ráðuneytisins undir fjárlagaliðnum 10-998 eru vegna málaflakka 11.1 *Samgöngur* og 11.3 *Stjórnsýsla samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneytis*. Engum framlögum var ráðstafað af þessum liðum á fyrri árshelmingi 2018. Ríkisstjórnin ákvað að veita 4 ma.kr. viðbótarfjármagni til vegamála úr almennum varasjóði á fyrri hluta ársins og bætist það framlag við fjárheimildir Vegagerðarinnar undir málaflakki 11.1 *Samgöngur*. Nánar er fjallað um þessar fyrirætlanir um ráðstöfun almenna varasjóðsins á öðrum stað í þessari skýrslu.

5.9 Umhverfis- og auðlindaráðuneyti

Hjá umhverfis- og auðlindaráðuneyti var fjárheimildastaða eftir sex mánuði ársins að óbreyttu innan fjárheimilda hjá öllum málaflaknum ráðuneytisins. Á þetta við þá málaflakka þar sem allir

fjárlagaliðir heyra undir ráðuneytið. Undir málaflokk 06.10 Hagskýrslugerð, grunnskrár og upplýsingamál fellur m.a. 14-310 Landmælingar Íslands sem er stofnun ráðuneytisins og ekki er um marktækt frávik frá fjárheimildum að ræða fyrir stofnunina. Undir málaflokk 08.10 Framlög til sveitarfélaga fellur m.a. 14-303 Skipulaglagsmál sveitarfélaga en þar er jákvætt frávik sem skýrist af rangri dreifingu fjárheimilda. Ráðuneytið telur þar af leiðandi ekki ástæðu til þess að bregðast sérstaklega við frávikum sem voru til staðar um mitt ár.

Að óbreyttu verður fjárheimildastaða allra málaflokka ráðuneytisins, þ.e. málaflokka á málefnasviði 17 Umhverfismál undir fjárheimildum þeirra í árslok. Helsta skýring fráviks um mitt ár er að dreifing fjárheimilda innan ársins endurspeglar ekki raunverulega útgjaldadreifingu innan ársins. Ráðuneytið segist hafa og muni leggja mikla áherslu á að stofnanir ráðuneytisins lagfæri dreifingar fjárheimilda innan ársins til að frávik sem birtast í uppgjörum séu raunveruleg frávik en ekki grundvölluð á rangri dreifingu. Vegna breytinga í bókhaldi og í fjárheimildum samfara innleiðingu laga um opinber fjármál kveðst ráðuneytið ekki hafa haft nægjanlega góða yfirsýn yfir þróun reksturs, fjárfestinga og framkvæmda gagnvart fjárheimildum en vonandi stendur það til bóta með bættri skýrslugjöf úr fjárhaldskerfi ríkisins (Orra).

Ráðuneytið hefur ekki breytt skiptingu fjárveitinga innan einstakra málaflokka og þá hefur ekki verið tekin ákvörðun um ráðstöfun úr varasjóðum málaflokka vegna ársins 2018. Ekki er heldur um að ræða framlag úr óskiptum almennum varasjóði til málaflokka og fjárlagaliða sem heyra undir ráðuneytið.

6 Yfirlit yfir áætlun og útkomu málaflokka og málefnasviða

6.1 Málaflokkar og málefnasvið

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
01 Alþingi og eftirlitsstofnanir þess	3.113	2.528	585	2.294
01.10 Alþingi	2.590	2.026	564	1.836
00201 Alþingi	1.857	1.959	-103	1.812
00205 Framkvæmdir á Alþingisreit	633	0	633	24
00213 Aldarafmæli sjálfstæðis og fullveldis Íslands	100	67	33	0
01.20 Eftirlitsstofnanir Alþingis	523	502	21	458
00291 Rannsóknarnefndir Alþingis		0	0	19
00610 Umboðsmaður Alþingis	137	125	13	109
00620 Ríkisendurskoðun	386	377	8	330
02 Dómstólar	1.589	1.491	98	1.229
02.10 Hæstiréttur	246	231	14	252
00401 Hæstiréttur	141	129	12	162
06201 Hæstiréttur	105	103	3	89
02.20 Héraðsdómstólar	913	846	67	964
06190 Ýmis verkefni		24	-24	0
06210 Héraðsdómstólar	913	822	91	964
02.30 Landsréttur	317	286	31	14
06205 Landsréttur	317	286	31	14
02.40 Dómstólasýslan	113	127	-15	0
06220 Dómstólasýslan	113	127	-15	0
03 Æðsta stjórnýsla	1.328	1.021	307	1.038
03.10 Embætti forseta Íslands	168	178	-10	186
00101 Embætti forseta Íslands	168	168	0	186
01101 Forsætisráðuneyti, aðalskrifstofa		10	-10	0
03.20 Ríkisstjórn	290	306	-16	369
00301 Ríkisstjórn	290	306	-16	369
03.30 Forsætisráðuneyti	870	538	333	483
01101 Forsætisráðuneyti, aðalskrifstofa	431	299	132	298
01111 Húsameistari ríkisins			0	2
01190 Ýmis verkefni	162	117	44	83
01199 Ráðstöfunarfé	1		1	0
01201 Fasteignir forsætisráðuneytis	143	106	37	97
01203 Fasteignir Stjórnarráðsins	133	15	119	3
04 Utanríkismál	6.185	6.775	-590	6.022
04.10 Utanríkisþjónusta og stjórnýsla utanríkismála	2.409	2.530	-121	1.897
03101 Utanríkisráðuneyti, aðalskrifstofa	788	808	-20	732
03111 Þýðingamiðstöð utanríkisráðuneytis	174	168	6	183

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
03190 Ýmis verkefni	19	75	-56	30
03300 Sendiráð Íslands	1.428	1.480	-52	952
04.20 Utanríkisviðskipti	376	376	0	325
03611 Íslandsstofa	376	376	0	325
04.30 Samstarf um öryggis- og varnarmál	868	754	115	1.307
03213 Varnarmál	884	857	27	1.239
06395 Landhelgisgæsla Íslands	-15	-103	88	68
04.40 Þróunarsamvinna	2.288	2.466	-178	1.667
03390 Alþjóðleg þróunarsamvinna	2.288	2.466	-178	1.667
03391 Þróunarmál og alþjóðleg hjálparstarfsemi		1	-1	0
04.50 Samningsbundin framlög vegna fjölþjóðasamstarfs	244	649	-405	826
03401 Alþjóðastofnanir	244	649	-405	826
05 Skatta-, eigna- og fjármálaumsýsla	9.473	10.022	-549	8.295
05.10 Skattar og innheimta	3.710	3.535	175	3.315
09210 Ríkisskattstjóri	1.555	1.622	-67	1.441
09214 Yfirsattanefnd	98	88	10	87
09215 Skattrannsóknarstjóri ríkisins	197	196	2	176
09250 Innheimtukostnaður	328	234	93	254
09262 Tollstjórinn	1.532	1.394	137	1.357
05.20 Eignaumsýsla ríkisins	2.265	2.113	152	3
09901 Framkvæmdasýsla ríkisins	5	0	5	-2
09977 Bankasýsla ríkisins	29	38	-9	43
09981 Ýmsar fasteignir ríkissjóðs	115	142	-26	148
09984 Ríkiseignir	87	-75	163	-97
09986 Jarðasjóður og Jarðeignir ríkisins	20	0	21	-89
99200 Ríkissjóður fasteignir	2.008	2.008	0	0
05.30 Fjármálaumsýsla ríkisins	1.223	1.349	-126	3.059
09103 Fjárýsla ríkisins	1.071	1.082	-11	965
09905 Ríkiskaup	55	53	2	78
09980 Rekstrarfélag Stjórnarráðsins	96	188	-92	75
99500 Stöðugleikaframlag		25	-25	1.941
05.40 Stjórnsýsla ríkisfjármála	2.276	3.026	-750	1.918
09101 Fjármála- og efnahagsráðuneyti, aðalskrifstofa	702	660	41	625
09190 Ýmis verkefni	284	257	27	123
09199 Ráðstöfunarfé	1	0	1	0
09988 Greiðslur vegna höfundarréttar	122	233	-111	57
09999 Ýmislegt	1.166	1.875	-709	1.114
06 Grunnkrár og upplýsingamál	1.546	1.277	269	1.230
06.10 Grunnkrár og upplýsingamál	1.546	1.277	269	1.230
01401 Hagstofa Íslands	656	638	18	0
06190 Ýmis verkefni		0	0	11
06821 Þjóðskrá Íslands	12	14	-2	460
09190 Ýmis verkefni	64	43	21	0
09301 Hagstofa Íslands	77	-39	116	597

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
10601 Þjóðskrá Íslands	574	457	118	0
14310 Landmælingar Íslands	162	163	-1	162
07 Nýsköpun, rannsóknir og markaðsmál	6.474	5.537	937	5.530
07.10 Samkeppnissjóðir í rannsóknum	5.290	4.282	1.007	4.197
02231 Rannsóknamiðstöð Íslands	19		19	10
02235 Markáætlun á sviði vísinda og tækni	185		185	0
02236 Rannsóknasjóður	2.469	2.553	-84	2.442
02238 Innviðasjóður	-33	-15	-18	-53
02985 Rammaáætl. ESB um menntun, ranns. og tækniþróun	818	29	790	35
04417 Rannsóknasjóður til að auka verðmæti sjávarfangs	228	164	63	245
04511 Tækniþróunarsjóður	1.483	1.441	42	1.387
04821 Framleiðnisjóður landbúnaðarins	120	110	9	131
07.20 Nýsköpun og markaðsmál	1.184	1.254	-70	1.333
04251 Einkaleyfastofan	34	-2	36	-13
04501 Nýsköpunarmiðstöð Íslands	375	416	-41	387
04521 Endurgreiðslur vegna kvikmyndagerðar á Íslandi	566	697	-132	806
04523 Endurgreiðslur vegna hljóðritun tónlistar á Íslandi	6	7	-1	2
04528 Nýsköpun og atvinnuþróun	205	137	68	151
08 Sveitarfélög og byggðamál	10.544	10.285	260	8.994
08.10 Framlög til sveitarfélaga	9.262	9.179	83	8.517
06841 Jöfnunarsjóður sveitarfélaga			0	8.504
10801 Jöfnunarsjóður sveitarfélaga	9.164	9.164	0	0
14303 Skipulagsmál sveitarfélaga	98	15	83	12
08.20 Byggðamál	1.282	1.105	176	478
06541 Byggðaáætlun og sóknaráætlanir landshluta		0	0	45
06542 Byggðastofnun			0	187
06561 Flutningsjóður olíuvara			0	189
06562 Jöfnun flutningskostnaðar			0	56
10701 Byggðaáætlun og sóknaráætlanir landshluta	729	571	157	0
10711 Byggðastofnun	188	188	0	0
10731 Flutningsjóður olíuvara	190	190	0	0
10732 Jöfnun flutningskostnaðar	175	156	19	0
09 Almanna- og réttaröryggi	12.256	12.052	204	10.713
09.10 Löggæsla	7.263	7.205	58	6.474
06303 Ríkislögreglustjóri	1.097	1.091	6	924
06305 Lögregluskóli ríkisins	15	21	-6	53
06310 Lögreglustjórinn á höfuðborgarsvæðinu	2.569	2.677	-108	2.381
06312 Lögreglustjórinn á Suðurnesjum	898	931	-33	840
06313 Lögreglustjórinn á Vesturlandi	343	330	13	295
06314 Lögreglustjórinn á Vestfjörðum	220	211	9	185
06315 Lögreglustjórinn á Norðurlandi vestra	179	173	6	164
06316 Lögreglustjórinn á Norðurlandi eystra	492	493	-1	437
06317 Lögreglustjórinn á Austurlandi	260	247	13	209
06318 Lögreglustjórinn á Suðurlandi	458	444	14	417

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
06319 Lögreglustjórinn í Vestmannaeyjum	119	110	9	99
06325 Samræmd neyðarsvörun	211	211	0	202
06390 Ýmis löggæslu- og öryggismál	402	265	136	268
09.20 Landhelgi	2.273	2.181	93	1.724
06395 Landhelgisgæsla Íslands	2.206	2.164	42	1.724
06396 Landhelgissjóður Íslands	67	16	50	0
09.30 Ákærvald og réttarvarsla	825	768	58	701
01261 Óbyggðanefnd	62	64	-2	41
01271 Ríkislögmaður	97	103	-6	107
06300 Héraðssaksóknari	502	461	41	441
06301 Ríkissaksóknari	164	140	24	112
09.40 Réttaraðstoð og bætur	956	934	22	897
06231 Málskostnaður í opinberum málum	545	551	-6	583
06232 Opinber réttaraðstoð	187	249	-62	234
06235 Bætur brotaþola	52	35	17	47
06236 Samgirnibætur vegna misgjörða á vistheim. f. börn	172	99	73	32
09.50 Fullnustumál	939	965	-26	917
06501 Fangelsismálastofnun ríkisins	932	959	-27	915
06591 Fangelsisbyggingar	7	6	1	2
10 Réttindi einstaklinga, trúmál og stjórnýsla dómsmála	7.124	7.918	-794	7.620
10.10 Persónuvernd	105	94	12	55
06251 Persónuvernd	105	94	12	55
10.20 Trúmál	3.138	3.669	-531	3.369
06701 Þjóðkirkjan	944	1.493	-549	1.228
06705 Kirkjumálasjóður	156	149	7	148
06733 Kirkjugarðar	566	566	0	552
06735 Sóknargjöld	1.272	1.268	5	1.251
06736 Jöfnunarsjóður sókna	200	193	7	191
10.30 Sýslumenn	1.417	1.392	25	1.388
06441 Sýslumaður höfuðborgarsvæðisins	519	526	-6	528
06442 Sýslumaður Vesturlands	113	119	-6	130
06443 Sýslumaður Vestfjarða	95	97	-2	91
06444 Sýslumaður Norðurlands vestra	124	116	8	102
06445 Sýslumaður Norðurlands eystra	147	138	8	137
06446 Sýslumaður Austurlands	70	75	-5	75
06447 Sýslumaður Suðurlands	139	108	31	116
06448 Sýslumaður Suðurnesja	110	106	4	99
06449 Sýslumaður Vestmannaeyja	39	37	1	40
06490 Ýmis rekstrarkostnaður sýslumannsembætta	61	70	-9	69
10.40 Stjórnýsla innanríkismála	498	521	-24	663
06101 Innanríkisráðuneyti, aðalskrifstofa	310	355	-45	520
06102 Stjórnartíðindi	-15	5	-19	-1
06111 Kosningar	62	16	45	16
06190 Ýmis verkefni	72	30	42	89

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
06397 Schengen-samstarf	69	116	-46	39
10.50 Útlendingamál	1.966	2.242	-276	2.146
06151 Kærunefnd útlendingamála	145	130	15	122
06190 Ýmis verkefni	53	73	-20	113
06398 Útlendingastofnun	291	320	-28	276
06399 Hælisleitendur	1.477	1.719	-243	1.634
11 Samgöngu- og fjarskiptamál	15.601	15.124	477	14.160
11.10 Samgöngur	14.554	13.854	701	13.435
06651 Vegagerðin	0	0	0	11.808
06655 Samgöngustofa	30	-29	59	430
06659 Rannsóknanefnd samgönguslysa	1	1	0	75
06662 Hafnarframkvæmdir	0	0	0	249
06672 Flugvellir og flugleiðsöguþjónusta			0	858
10211 Vegagerðin	12.030	11.921	109	16
10221 Samgöngustofa	588	607	-19	0
10231 Rannsóknanefnd samgönguslysa	93	80	13	0
10241 Hafnabótasjóður	766	403	364	0
10252 Flugvellir og flugleiðsöguþjónusta	1.045	871	174	0
11.20 Fjarskipti	659	954	-295	724
06681 Póst- og fjarskiptastofnunin	6	9	-3	181
06682 Jöfnunarsjóður alþjónustu			0	65
06689 Fjarskiptasjóður			0	478
10512 Póst- og fjarskiptastofnunin	192	185	6	0
10513 Jöfnunarsjóður alþjónustu	46	46	0	0
10521 Fjarskiptasjóður	416	714	-298	0
11.30 Stjórnsýsla samgönguráðuneytis	388	317	71	0
10101 Samgöngu- og sveitarstjórnarráðuneyti, aðalskrifstofa	304	269	35	0
10190 Ýmis verkefni	82	48	34	0
10199 Ráðstöfunarfé	2		2	0
12 Landbúnaðarmál	7.911	7.724	187	7.666
12.10 Stjórnun landbúnaðarmála	7.738	7.645	92	7.533
04234 Matvælastofnun	681	658	23	604
04801 Nautgriparækt	3.347	3.296	51	3.278
04805 Sauðfjárrækt	2.542	2.542	0	2.496
04807 Garðyrkja	284	256	28	295
04811 Búnaðarlagasamningur	845	845	0	822
04851 Greiðslur vegna varna gegn dýrasjúkdómum	38	47	-9	37
12.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í landbúnaðarmálum	172	76	96	133
04483 Landgræðsla og skógrækt í þágu landbúnaðar	21	21	0	15
04488 Hagskýrslur og hagrannsóknir um landbúnað	14	12	2	0
04853 Bjargráðasjóður		2	-2	4
04981 Ýmis framlög í landbúnaði	136	40	96	114
12.40 Verðmiðlun og landbúnaðarsjóðir	2	3	-1	
04234 Matvælastofnun	2	3	-1	

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
04488 Hagskýrslur og hagrannsóknir um landbúnað	0	0	0	
04981 Ýmis framlög í landbúnaði	0	0	0	
13 Sjávarútvegur og fiskeldi	2.318	2.397	-79	2.044
13.10 Stjórnýsla fiskveiða	11	4	6	
04215 Fiskistofa	10	4	6	
04217 Verðlagsstofa skiptaverðs	0	0	0	
13.10 Stjórnun sjávarútvegs og fiskeldis	702	790	-88	635
04215 Fiskistofa	484	452	32	452
04217 Verðlagsstofa skiptaverðs	20	19	1	14
04843 Fiskræktarsjóður	17	18	-1	-4
04844 Umhverfissjóður sjókvíaeldis	110	229	-119	87
04845 Alþjóðlegt samstarf í sjávarútvegi	71	71	-1	87
13.20 Rannsóknir og þróun í sjávarútvegi	1.605	1.603	2	1.409
04406 Hafrannsóknastofnun	1.266	1.432	-166	1.222
04411 Matvælarannsóknir	225	225	0	221
04413 Verkefnasjóður sjávarútvegsins	0	-140	140	-147
04415 Sjóður til síldarrannsókna	9		9	0
04982 Ýmis framlög í sjávarútvegi	106	86	19	113
14 Ferðaþjónusta	1.312	1.274	38	1.148
14.10 Ferðaþjónusta	14	1	12	
04551 Ferðamálastofa	1	1	-1	
04555 Framkvæmdasjóður ferðamannastaða	13	0	13	
14.10 Stjórnun ferðamála	891	1.010	-119	963
04551 Ferðamálastofa	250	359	-109	368
04555 Framkvæmdasjóður ferðamannastaða	641	651	-10	595
14.20 Rannsóknir, þróun og nýsköpun í ferðamálum	408	263	144	185
04559 Ýmis ferðamál	408	263	144	185
15 Orku- og eldsneytismál	2.050	2.045	5	1.615
15.10 Orku- og eldsneytismál	0	2	-3	
04571 Orkustofnun	0	2	-3	
15.10 Stjórnun og þróun orkumála	2.050	2.043	7	1.615
04571 Orkustofnun	301	319	-18	262
04581 Orkusjóður	16	16	0	16
04583 Niðurgreiðslur á húshitun	1.717	1.707	10	1.333
04599 Ýmis orkumál	17	1	15	3
16 Markaðseftirlit og stjórnýsla atvinnamála	2.230	1.283	948	870
16.10 Markaðseftirlit	1.529	707	822	271
04190 Ýmis verkefni	8	10	-1	1
04238 Neytendastofa	104	99	6	89
04246 Samkeppniseftirlitið	265	263	2	213
09978 Fjármálaeftirlitið	1.152	336	816	-32
16.20 Stjórnýsla atvinnamála og nýsköpunar	701	576	125	599
04101 Atvinnuvega- og nýsköpunarráðuneyti, aðalskrifstofa	542	464	77	464
04190 Ýmis verkefni	147	118	29	115

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
04199 Ráðstöfunarfé	4		4	0
04421 Bygging rannsóknastofnana sjávarútvegsins	2	-8	10	21
17 Umhverfismál	7.264	6.421	843	5.787
17.10 Náttúruvernd, skógrækt og landgræðsla	1.369	1.695	-326	1.273
01902 Þjóðgarðurinn á Þingvöllum		0	0	0
14190 Ýmis verkefni	352	18	334	19
14211 Umhverfisstofnun	0	0	0	51
14212 Vatnajökulsþjóðgarður	351	304	47	274
14216 Þjóðgarðurinn á Þingvöllum	-527	576	-1.103	152
14231 Landgræðsla ríkisins	553	422	131	395
14241 Skógræktin	616	354	261	353
14243 Hekluskiógar	24	20	4	28
17.20 Rannsóknir og vöktun á náttúru Íslands	1.188	1.185	2	1.064
14202 Náttúruannsóknastöðin við Mývatn	24	16	8	16
14401 Náttúrufræðistofnun Íslands	345	294	50	333
14403 Náttúrustofur	93	93	0	81
14412 Veðurstofa Íslands	725	782	-56	634
17.30 Meðhöndlun úrgangs	2.080	1.770	310	1.770
14287 Úrvinnslusjóður	906	654	252	697
14289 Endurvinnslan hf.	1.174	1.116	58	1.073
17.40 Varnir vegna náttúruvár	651	267	384	272
14381 Ofanflóðasjóður	651	267	384	272
17.50 Stjórnsýsla umhverfismála	1.977	1.504	473	1.408
14101 Umhverfis- og auðlindaráðuneyti, aðalskrifstofa	310	310	0	313
14151 Úrskurðarnefnd umhverfis- og auðlindamála	63	40	23	48
14190 Ýmis verkefni	245	133	111	118
14211 Umhverfisstofnun	857	632	225	484
14301 Skipulagsstofnun	144	143	1	135
14320 Mannvirkjastofnun	340	246	94	298
14407 Stofnun Vilhjálmis Stefánssonar	17	-1	19	11
18 Menning og listir	6.751	5.882	870	5.458
18.10 Safnamál	1.953	1.789	164	1.543
01190 Ýmis verkefni	9	10	-1	10
01311 Þjóðminjasafn Íslands		0	0	0
02902 Þjóðminjasafn Íslands	414	434	-20	373
02903 Þjóðskjalasafn Íslands	175	204	-29	183
02905 Landsbókasafn Íslands - Háskólabókasafn	715	697	19	631
02906 Listasafn Einars Jónssonar	17	21	-4	13
02907 Listasafn Íslands	128	117	10	101
02908 Kvikmyndasafn Íslands	45	49	-3	38
02909 Hljóðbókasafn Íslands	66	70	-4	64
02911 Náttúruminjasafn Íslands	35	43	-8	19
02913 Gljúfrasteinn - Hús skáldsins	23	23	0	22
02918 Safnasjóður	70	57	12	60
02919 Söfn og menningarminjar			0	25

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
02920 Samningar og styrkir til starfsemi safna	69	65	4	0
02968 Stofnkostnaður safna	187	0	187	0
02969 Menningarstofnanir, viðhald og stofnkostnaður			0	5
18.20 Menningarstofnanir	2.170	2.024	146	1.874
02915 Minjastofnun Íslands	125	116	9	112
02965 Harpa, tónlistar- og ráðstefnuhús í Reykjavík	393	412	-19	378
02969 Menningarstofnanir, viðhald og stofnkostnaður			0	5
02972 Íslenski dansflokkurinn	102	78	25	75
02973 Þjóðleikhúsið	662	520	143	503
02974 Sinfóníuhljómsveit Íslands	572	600	-28	557
02981 Kvikmyndamiðstöð Íslands	72	58	14	67
02982 Samningar og styrkir á sviði lista og menningar			0	121
02983 Ýmis fræðistörf			0	56
02993 Stofnkostnaður menningarstofnana	17	3	14	0
02994 Samningar og styrkir til starfsemi menningarstofnana	227	237	-11	0
18.30 Menningarsjóðir	2.144	1.587	557	1.628
02916 Fornminjasjóður	45	46	-1	46
02917 Húsafríðunarsjóður	262	274	-12	180
02919 Söfn og menningarminjar			0	6
02978 Launasjóðir listamanna	315	273	42	270
02980 Verkefnasjóðir	0	0	0	0
02981 Kvikmyndamiðstöð Íslands	475	381	94	503
02982 Samningar og styrkir á sviði lista og menningar	1.043	611	433	493
02983 Ýmis fræðistörf			0	25
02999 Ýmislegt	3	2	1	104
18.40 Íþróttá- og æskulýðsmál	484	481	3	413
02986 Styrkir til uppbyggingar landsmótsstaða	12	13	-1	0
02988 Samningar og styrkir til æskulýðsmála	114	112	1	112
02989 Samningar og styrkir til íþróttamála	358	456	-98	301
02990 Sjóðir á sviði íþróttamála		-100	100	0
19 Fjölmiðlun, íþróttá- og æskulýðsmál	2.083	2.082	1	1.978
19.10 Fjölmiðlun	2.083	2.082	1	1.978
02961 Fjölmiðlanefnd	29	27	1	22
02971 Ríkisútvarpið	2.055	2.055	0	1.956
20 Framhaldsskólastig	15.897	14.855	1.042	14.041
20.10 Framhaldsskólar	14.966	14.318	648	13.167
02301 Menntaskólinn í Reykjavík	498	491	7	431
02302 Menntaskólinn á Akureyri	481	445	37	385
02303 Menntaskólinn að Laugarvatni	189	179	10	149
02304 Menntaskólinn við Hamrahlíð	869	781	88	677
02305 Menntaskólinn við Sund	449	440	9	457
02306 Menntaskólinn á Ísafirði	211	216	-5	206
02307 Menntaskólinn á Egilsstöðum	284	258	25	255
02308 Menntaskólinn í Kópavogi	683	656	27	579

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
02309 Kvennaskólinn í Reykjavík	371	372	-1	353
02314 Sameiginleg verkefni og þjónusta	697	593	105	0
02315 Orlof og endurmenntun kennara	28	16	12	0
02316 Fasteignir framhaldsskóla	2		2	5
02318 Stofnkostnaður framhaldsskóla	151	5	146	4
02319 Framhaldsskólar, almennt			0	709
02321 Framlög til námsbrauta og skóla	296	353	-57	0
02350 Fjölbrautaskólinn í Breiðholti	842	853	-12	824
02351 Fjölbrautaskólinn Ármúla	618	615	3	592
02352 Flensborgarskóli	455	451	4	477
02353 Fjölbrautaskóli Suðurnesja	642	578	64	561
02354 Fjölbrautaskóli Vesturlands	350	333	17	304
02355 Framhaldsskólinn í Vestmannaeyjum	173	180	-7	136
02356 Fjölbrautaskóli Norðurlands vestra	314	305	9	279
02357 Fjölbrautaskóli Suðurlands	629	612	17	552
02358 Verkmenntaskóli Austurlands	203	207	-5	191
02359 Verkmenntaskólinn á Akureyri	832	816	16	740
02360 Fjölbrautaskólinn í Garðabæ	466	429	37	448
02361 Framhaldsskólinn í A-Skaftafellssýslu	115	104	11	99
02362 Framhaldsskólinn á Húsavík	96	87	9	75
02363 Framhaldsskólinn á Laugum	131	146	-15	115
02365 Borgarholtsskóli	828	772	56	714
02367 Fjölbrautaskóli Snæfellinga	153	154	0	131
02368 Menntaskóli Borgarfjarðar	113	113	0	105
02370 Framhaldsskólinn í Mosfellsbæ	253	214	39	215
02372 Menntaskólinn á Tröllaskaga	162	156	6	114
02504 Tækniskólinn	1.686	1.679	7	1.590
02541 Hússtjórnarskólinn í Reykjavík			0	22
02551 Hússtjórnarskólinn Hallormsstað			0	13
02581 Verslunarskóli Íslands	697	709	-12	661
09999 Ýmislegt	0	0	0	0
20.20 Tónlistarfræðsla	273	272	0	268
02565 Tónlistarnám á vegum sveitarfélaga	273	272	0	268
20.30 Vinnustaðanám og styrkir	29	-35	65	-21
02519 Vinnustaðanámssjóður	29	-35	65	-21
20.40 Jöfnun námskostnaðar	629	300	329	628
02884 Jöfnun á námskostnaði	629	300	329	628
21 Háskólastig	16.624	16.179	445	15.021
21.10 Háskólar	11.404	11.039	365	9.224
02201 Háskóli Íslands	6.632	6.696	-64	5.180
02210 Háskólinn á Akureyri	1.116	1.140	-24	984
02216 Landbúnaðarháskóli Íslands	496	400	96	413
02217 Hólaskóli - Háskólinn á Hólum	260	260	1	268
02225 Háskólinn á Bifröst	230	230	0	216
02227 Háskólinn í Reykjavík	1.676	1.676	0	1.555

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
02228 Listaháskóli Íslands	581	602	-21	603
02269 Stofnkostnaður háskóla	413	36	377	4
21.20 Rannsóknastarfsemi á háskólastigi	1.157	998	160	756
02202 Tilraunastöð Háskólans að Keldum	166	120	46	73
02203 Raunvísindastofnun Háskólans	372	307	65	242
02209 Stofnun Árna Magnússonar í íslenskum fræðum	210	229	-19	169
02269 Stofnkostnaður háskóla	0	-13	13	11
02298 Styrkir á sviði háskóla- og vísindastarfsemi	134	80	55	0
02299 Fræða- og þekkingarsetur	163	163	0	261
04481 Rannsóknir háskóla í þágu landbúnaðar	112	112	0	0
21.30 Stuðningur við námsmenn	4.063	4.142	-79	5.040
02872 Lánasjóður íslenskra námsmanna	4.063	4.142	-79	5.040
22 Önnur skólastig og stjórnýsla mennta- og menning.	2.437	2.395	42	2.188
22.10 Leikskóla- og grunnskólastig	140	155	-14	138
02720 Sérstök fræðsluverkefni	115	133	-18	133
02721 Sprotasjóður	25	22	4	5
22.20 Framhaldsfræðsla og menntun óflokkuð á skólastig	993	1.032	-40	893
02430 Samskiptamiðstöð heyrnarlausra og heyrnarskertra	93	109	-17	91
02441 Fullorðinsfræðsla fatlaðra	130	129	0	126
02451 Framhaldsfræðsla		1	-1	677
02452 Fræðslu- og símenntunarstöðvar	159	157	2	0
02461 Íslenskukennsla fyrir útlendinga	85	94	-9	0
02462 Fræðslumiðstöð atvinnulífsins	66	66	0	0
02463 Fræðslusjóður	398	397	1	0
02464 Styrkir til framhaldsfræðslu	64	81	-17	0
22.30 Stjórnýsla mennta- og menningarmála	1.304	1.208	94	1.156
02101 Mennta- og menningarmálaráðuneyti, aðalskrifstofa	555	518	37	466
02231 Rannsóknamiðstöð Íslands	185	167	17	200
02723 Menntamálastofnun	552	516	36	467
02984 Norræn samvinna	12	5	7	23
23 Sjúkrahúsþjónusta	41.192	41.604	-411	37.170
23.10 Sérhæfð sjúkrahúsþjónusta	36.106	36.559	-453	32.333
08358 Sjúkrahúsið á Akureyri	3.984	3.975	9	3.598
08373 Landspítali	30.259	31.661	-1.401	27.450
08376 Bygging sjúkrahúss á lóð Landspítalans	961	900	61	1.200
08379 Sjúkrahús, óskipt	902	24	878	84
23.20 Almenn sjúkrahúsþjónusta	4.039	4.309	-270	3.873
08700 Heilbrigðisstofnanir	60	10	49	1
08716 Heilbrigðisstofnun Vesturlands	1.127	1.160	-33	1.257
08726 Heilbrigðisstofnun Vestfjarða	429	454	-25	389
08757 Heilbrigðisstofnun Norðurlands	601	485	116	434
08777 Heilbrigðisstofnun Austurlands	532	571	-39	531
08787 Heilbrigðisstofnun Suðurlands	880	869	12	809
08791 Heilbrigðisstofnun Suðurnesja	410	761	-351	451

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
23.30 Erlend sjúkrahúsþjónusta	1.047	735	312	964
08206 Sjúkratryggingar	1.047	735	312	964
24 Heilbrigðisþjónusta utan sjúkrahúsa	22.347	22.798	-451	20.278
24.10 Heilsugæsla	10.621	10.802	-182	9.758
08500 Heilsugæslustöðvar, almennt	-73	62	-135	32
08506 Heilsugæsla á höfuðborgarsvæðinu	903	1.059	-156	971
08507 Heilsugæslustöðvar samkvæmt reiknilíkani	3.379	3.524	-146	3.207
08508 Miðstöð heimahjúkrunar á höfuðborgarsvæðinu	689	689	0	660
08517 Læknavaktin			0	0
08716 Heilbrigðisstofnun Vesturlands	865	883	-18	667
08726 Heilbrigðisstofnun Vestfjarða	376	359	17	349
08757 Heilbrigðisstofnun Norðurlands	1.483	1.543	-59	1.355
08777 Heilbrigðisstofnun Austurlands	776	721	55	610
08787 Heilbrigðisstofnun Suðurlands	1.385	1.427	-42	1.247
08791 Heilbrigðisstofnun Suðurnesja	838	535	303	659
24.20 Sérfræðiþjónusta og hjúkrun	7.959	7.861	97	7.319
08206 Sjúkratryggingar	7.953	7.836	117	7.301
08383 Sjúkrahótel	6	26	-20	18
24.30 Sjúkraþjálfun, iðjuþjálfun og talþjálfun	2.521	2.805	-285	1.999
08206 Sjúkratryggingar	2.368	2.602	-234	1.784
08399 Heilbrigðismál, ýmis starfsemi		101	-101	118
08807 Heyrnar- og talmeinaþjónusta Íslands	152	102	50	97
24.40 Sjúkraflutningar	1.247	1.329	-82	1.202
08206 Sjúkratryggingar	421	509	-88	424
08501 Sjúkraflutningar	826	820	6	778
25 Hjúkrunar- og endurhæfingarþjónusta	23.614	21.760	1.853	19.995
25.10 Hjúkrunar- og dvalarrými	21.010	19.203	1.807	17.568
08401 Öldrunarstofnanir, almennt	1.320	371	949	559
08402 Framkvæmdasjóður aldraðra	1.180	386	793	358
08403 Öldrunarstofnanir, daggjöld	14.984	14.819	166	13.133
08405 Hrafnista, Reykjavík			0	0
08419 Sólvangur, Hafnarfirði	352	350	2	363
08444 Vífilstaðir, Garðabæ	302	302	0	293
08447 Sóltún, Reykjavík	702	701	1	749
08716 Heilbrigðisstofnun Vesturlands	224	205	19	176
08726 Heilbrigðisstofnun Vestfjarða	339	372	-34	366
08757 Heilbrigðisstofnun Norðurlands	701	716	-15	641
08777 Heilbrigðisstofnun Austurlands	454	479	-25	472
08787 Heilbrigðisstofnun Suðurlands	282	377	-95	329
08791 Heilbrigðisstofnun Suðurnesja	171	126	45	131
25.20 Heilbrigðisstofnanir, hjúkrunar- og dvalarymi	2.603	2.557	46	2.428
08388 Samningar Sí um endurhæfingarþjónustu	457	457	0	449
08389 Aðrir samningar um endurhæfingarþjónustu	2.115	2.099	16	1.974
08399 Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	32	1	31	4
26 Lyf og lækningavörur	11.278	10.663	614	9.746

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
26.10 Lyf	9.236	8.528	707	7.722
08206 Sjúkratryggingar	9.236	8.528	707	7.722
26.30 Hjálpartæki	2.042	2.135	-93	2.024
08206 Sjúkratryggingar	2.042	2.135	-93	2.024
27 Örorka og málefni fatlaðs fólks	27.603	27.746	-142	25.601
27.10 Bætur skv. lögum um almannatryggingar, örorkulífeyrir	19.513	19.876	-363	18.467
08204 Lífeyristryggingar	19.513	19.876	-363	18.467
27.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, örorka	7.729	7.675	54	6.927
08203 Bætur samkvæmt lögum um félagslega aðstoð	5.402	5.384	18	4.800
08204 Lífeyristryggingar	2.327	2.291	36	2.127
27.30 Málefni fatlaðs fólks	281	168	114	150
08809 Málefni fatlaðra	281	168	114	150
27.40 Aðrar örorkugreiðslur (Önnur velf.mál, lífeyristr.)	81	28	53	57
08204 Lífeyristryggingar	81	28	53	57
27.50 Jöfnun á örorkubyrði almennra lífeyrissjóða			0	0
09391 Jöfnun á örorkubyrði almennra lífeyrissjóða			0	0
28 Málefni aldraðra	36.940	35.889	1.051	32.994
28.10 Bætur skv. lögum um almannatr., lífeyrir aldraðra	33.827	32.988	839	30.548
08204 Lífeyristryggingar	33.827	32.988	839	30.548
28.20 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, öldrun	3.102	2.894	208	2.437
08203 Bætur samkvæmt lögum um félagslega aðstoð	3.102	2.894	208	2.437
28.30 Þjónusta við aldraða og aðrar greiðslur, óta.	11	7	5	9
08214 Eftirlaunasjóður aldraðra	11	7	5	9
29 Fjölskyldumál	18.730	17.757	973	16.428
29.10 Barnabætur	7.896	7.621	275	6.992
09811 Barnabætur	7.896	7.621	275	6.992
29.20 Fæðingarorlof	5.753	5.791	-37	4.994
08854 Fæðingarorlof	5.753	5.791	-37	4.994
29.30 Bætur skv. lögum um félagslega aðstoð, fjölskyldur	209	189	20	184
08203 Bætur samkvæmt lögum um félagslega aðstoð	209	189	20	184
29.40 Annar stuðningur við fjölskyldur og börn	3.309	2.838	470	2.843
01241 Umboðsmaður barna	28	27	1	24
06848 Meðlög samkvæmt lögum nr. 76/2003		-69	69	78
08203 Bætur samkvæmt lögum um félagslega aðstoð	1.197	1.206	-9	1.106
08334 Umboðsmaður skuldara	142	141	1	166
08398 Félagsmál, ýmis starfsemi	45	19	26	52
08801 Greiningar- og ráðgjafarstöð ríkisins	500	295	205	303
08805 Þjónustu- og þekkingarm. fyrir blinda og sjónskerta	202	188	14	172
08821 Barnaverndarstofa	894	714	180	795
08855 Foreldrar langveikra eða alvarlega fatlaðra barna	60	82	-22	56
08870 Samn. um aðstoð við þol. ofbeldis og rekstur athvarfa	94	88	6	91
10190 Ýmis verkefni	146	146	0	0
29.50 Bætur til eftirlifenda	251	202	49	207

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
08210 Bætur til eftirlifenda	251	202	49	207
29.60 Bætur vegna veikinda og slysa	1.039	935	103	989
08208 Slysstryggingar		0	0	0
08211 Bætur vegna veikinda og slysa	1.039	936	103	989
29.70 Málefni innflytjenda og flóttamanna	273	180	93	218
08329 Fjölmenningarsetur	23	23	0	20
08398 Félagsmál, ýmis starfsemi	250	157	93	198
30 Vinnumarkaður og atvinnuleysi	9.398	8.635	763	7.888
30.10 Vinnumál og atvinnuleysi	8.961	8.224	736	7.580
08841 Vinnumálastofnun	227	271	-45	197
08842 Vinnumál	465	482	-17	442
08851 Atvinnuleysistryggingasjóður	7.371	6.499	872	6.142
08852 Tryggingasjóður sjálfstætt starfandi einstaklinga	6	4	3	5
08853 Ábyrgðasjóður launa	314	377	-63	280
08856 Starfsendurhæfing	198	203	-5	184
08857 Starfsendurhæfingarsjóðir	373	373	0	310
09999 Ýmislegt	6	15	-9	21
30.20 Vinnumarkaður	438	411	27	308
08331 Vinnueftirlit ríkisins	268	250	18	185
08332 Ríkissáttasemjari	55	96	-42	59
08337 Ýmis vinnumarkaðsmál	115	65	50	64
31 Húsnæðisstuðningur	9.117	7.947	1.169	7.090
31.10 Húsnæðisstuðningur	9.117	7.947	1.169	7.090
08861 Leiguíbúðir	1.973	1.918	55	62
08865 Húsnæðisbætur	3.214	3.071	142	2.749
09821 Vaxtabætur	3.930	2.958	972	4.279
32 Lýðheilsa og stjórnýsla velferðarmála	3.879	3.672	207	3.300
32.10 Lýðheilsa, forvarnir og eftirlit	1.354	1.200	154	1.014
08301 Landlæknir	779	660	118	589
08303 Lýðheilsusjóður	139	81	58	1
08310 Krabbameinsfélag Íslands	172	172	0	177
08317 Lyfjastofnun	153	194	-40	163
08327 Geislavarnir ríkisins	48	40	8	30
08399 Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	63	53	10	55
32.20 Jafnréttismál	62	49	13	36
08333 Jafnréttisstofa	62	50	12	33
08336 Jafnréttissjóður Íslands		-1	1	2
32.30 Stjórnýsla velferðarmála	2.463	2.422	40	2.250
08101 Velferðarráðuneyti, aðalskrifstofa	641	680	-39	658
08151 Úrskurðarnefnd velferðarmála	96	97	-1	99
08190 Ýmis verkefni	138	49	89	50
08201 Tryggingastofnun ríkisins	625	623	3	589
08202 Sjúkratryggingar Íslands	521	582	-61	528
08398 Félagsmál, ýmis starfsemi	141	150	-10	123
08399 Heilbrigðismál, ýmis starfsemi	302	241	61	202

Í m.kr.	Áætlun	Útkoma	Frávik	Útkoma fyrra árs
33 Vextir, ábyrgðir og lífeyrisskuldbindingar	33.510	34.801	-1.291	52.605
33.10 Fjármagnskostnaður	25.541	25.305	236	43.818
19801 Vaxtagjöld ríkissjóðs	25.541	25.305	236	43.818
33.20 Ríkisábyrgðir	73	0	73	
09973 Tapaðar kröfur og tjónabætur	73	0	73	
33.30 Lífeyrisskuldbindingar	7.896	9.495	-1.600	8.787
09381 Lífeyrisskuldbindingar, eftirlaun	7.896	9.495	-1.600	8.787
34 Almennur varasjóður og sértækar fjárráðs	365	0	365	
34.10 Almennur varasjóður	160	0	160	
09989 Ófyrirséð útgjöld	160	0	160	
34.20 Sértækar fjárráðstafanir	205	0	205	
09481 Útgjöld samkvæmt heimildarákvæðum	205	0	205	
Samtals	380.085	369.840	10.245	358.035



Ríkisendurskoðun
Bréttartúni 7 – 105 Reykjavík
Sími 569-7100
postur@rikisendurskodun.is – www.rikisendurskodun.is